

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Ishnja vsak četrtik. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. Naročilna, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet politno-hranilničnega urada šte. 824.797.

Štev. 35.

V Ljubljani, dne 30. avgusta 1906.

Leto XIX.

Ratoliški shod.

Ze v soboto pred katoliškim shodom — dne 25. avgusta — je začela Ljubljana živeti novo življenje. Razniš plapolajo slovenske zastave, ceste so oživele in tlak odmeva od krepkih korakov vrlih slovenskih mož, ki so prvi pohiteli v osrčje Slovenije, v našo Ljubljano. Ljubljančani gledajo veselo in začudeno: Nasprotniki so pisali, da pride sama sodrga na III. vseslovenski kat. shod, tu pa korakajo čete krepkih, poštenih mož, ki bi se jim človek najrajši odkrival.

Isti dan — dne 25. avg. — se je dogodil v Ljubljani važen dogodek, ki je bil kakor vesela predigra za veličastno slavo prihodnjega dne. Sešli so se namreč hrvaški in slovenski dijaki, ki so končali srednje šole, da prvič pokažejo svetu svojo medsebojno ljubezen in svoje katoliško prepričanje. Do sedaj so vladale na hrvaških gimnazijah žalostne razmere. Kmet je oddajal svojega sina v šole, plačeval zanj trde krajcarje, ki jih je zaslužil s krvavimi tulji, njegova deca pa se mu je odvajala v šolah, ker je zapravljala svojo najsvetejšo očevino — svojo vero. Sedaj se je pa tudi med hrvaškim

dijaštvom začelo jasni. Na njihovih srednjih šolah že vstajajo prvi junaki, ki jih ni sram priznati, da so sinovi katoliškega kmeta.

Zato je bila ta javna izpoved katoliške vere, ki jo je podalo združeno slov. in hrvaško dijaštvo v soboto pred vseslovenskim katoliškim shodom, kakor lepa zarja pred jasnim, svetlim dnevom.

Pozdravni večer.

V sobote zvečer pred III. vseslovenskim katoliškim shodom se je vršila od 8. ure zvečer dalje pozdravna slavnost v čast udeležencem katoliškega shoda. Veliko udeležencev, ki so že bili v soboto v Ljubljani, je prihitelo v veliko dvorano »Uniona«, tako da so bili v kratkem času vse mize ogromnega prostora zasedene. Razvila se je živahna zabava. Veselih src in zadovoljnih obrazov so se udeleženci pomenkovali, da jutri napoči velik dan. Na odru, lepo prirejenem in okrašenem, je veselo igrala slavna društvena godba, in neprisljieno, prirsčno veselje je zavladalo po celi dvorani.

Za predsednika pozdravnega večera je bil izvoljen državni in deželni poslanec ter vitez reda žel. krone gosp. F. Povše. Sam burno pozdravljen je gospod poslanec zahvalil občinstvo za izkazano mu čast ter v krepkemu govoru pozdravil vse Slovence, ki se niso sramovali spoznati, da so neustrašeni sinovi svoje vere in svojega naroda. Skoro vsakemu stavku gospoda poslanca je odgovarjala dolga pohvala in burno ploskanje in vsaka beseda je padala v srca, kakor bi se vžigale iskre. Vedno vedrejša in ponosnejša so bila naša lica in ni ga bilo človeka, ki bi ne občutil sreče, ki mu jo da ponosna zavest,

da je zvest katoličan in zvest Slovenec. Ob koncu govora gospoda poslanca ni hotelo biti vzklikov ne konca ne kraja.

Pri svojem pozdravu se je spomnil gospod Povše tudi naših milih gostov, ki so prihiteli ne le iz vseh slovenskih dežel, ampak celo iz drugih slovanskih zemelj v našo prestolnico, v belo Ljubljano. Vsakemu imenu bratskega nam gosta, ki ga je predsednik zabavnega večera omenil, je sledila taka ploha pohvale, da je gromovito odmevala po širnem prostoru velike dvorane. Ta večer so vsi naši slovanski bratje lahko spoznali, s kakimi čuvstvi jih sprejemamo v svojem domu, kako so nam ljubljani in dragi.

Govorilo je več zastopnikov drugih slovanskih narodov, zlasti naših najbližjih bratov Hrvatov. Govoril je zastopnik hrvaških katoliških dijakov, urednik hrvaškega katoliškega dnevnika Slavik, bosenski kanonik Šarič ter Hrvat-delavec Ferenčin. Vsi so povdarjali, da so prišli kot poslanci svojega naroda k svojim bratom, ki so od njih naprednejši in po svoji katoliški zavesti in organizaciji starejši. »Prišli smo tako učenci k učiteljem.«

In res nam je ta večer vtil silnega zaupanja v lastno moč in v svojo jasno bodočnost. Prešinila nas je ta misel, da je nemogoče uničiti nas versko, narodno ali gospodarsko, dokler ostanemo to, kar smo, zavedni katoliški Slovenci.

Tedaj so naenkrat prišli k pozdravnemu večeru goriški Slovenci, ki so se pripeljali z večernim vlakom. Naenkrat se je prikazala pri glavnem vhodu velike dvorane prva velika društvena zastava, okrašena z našimi trakovi, nato druge za njo — in že jih je vihrala cela vrsta po sredi dvorane proti odru. Visoko so se dvigali naši zavedni Goričani, nekateri se sivolasi, a krepki in junaški kakor skala. Občinstvo je vstajalo, vriskalo in rajalo od veselja, klicalo bratom stotero pozdravov, nad glavami pa so vihrale zastave, mirno in ponosno, kakor naši planinski orli.

Pri vratih so se vsipale množice bratov z Goriškega. Prihajali so kakor čete vojakov — brez konca in kraja. Samo tisti večer jih je prišlo čez 600. Vse občinstvo je stalo, klicalo »Živio«, mahalo s klobuki in robci in naši prijateljski pozdravi so pri Goričanih stotero odmevali. Bilo je tako, kot bi se sešla dva brata, ki se še nista dolgo videla, ki sta pa vedno mislila drug na drugega.

Goriške zastave so se postavile ob oder na obe strani in bilo jih je lepa vrsta. Vrta društvena godba je zaigrala bratom v pozdrav, dvorana se je pa vedno bolj polnila. Sedeti skoro ni bilo mogoče več okoli miz, vrste ljudi so pa le še prihajale v dvorano. Prišli so naravnost s kolodvora, nekoliko trudni in izmučeni od dolge vožnje, a ponosnih korakov in veselega pogleda. Vsakemu so se lepo svetile na prsih naše slovenske barve z napisom »Goriško«. Bilo je med njimi že veliko starih sivolasih mož, ki so prišli na katoliški shod, da si razvesele zahajajoči dan svojega življenja. A bilo je tudi veliko krepkih mož v najlepših letih, manjkalo pa tudi ni zavednih žen in vrlih deklet.

Predsednik zabavnega večera gospod poslanec Povše je pozdravil Goričane s toplimi besedami. Niso se ustrašili ne truda, ne stroškov, ne daljne poti, da so prišli v tako obilnem številu iz solnčne Goriške v našo belo Ljubljano, da izpovedo vero svojih očetov in narodnost svojih dedov. Nato je pozdravil njihovega nadškofa dr. Sedeja, ki je tudi nam ljubljen vladika, in ko jim je zaklical: »Bog ga živi!« — so se združili klici vseh Goričanov in Kranjcev v en sam mogočen pozdrav, da je od njega odmevala vsa jasna noč.

Velika dvorana hotela »Union«, ki sicer objame v svoje naročje nepregledne množice, je bila prenapolnjena. Ljudje so odhajali na vrt, vesela pesem je pa odmevala še dolgo proti nebu pod oblake.

In razšli smo se zvečer na svoja stanovanja. Bližal se je že zaželeni dan, dan zmogoslavlja katoliškega naroda.

Veliko zborovanje.

Trume ljudi se vsipajo v Alojzijevišče. Velikanska množica samih krepkih postav se je nabrala pred vhom, ker je zborovalni prostor že prenapolnjen. Na dvorišču Alojzijevišča so podrli cvetličnjak in na njegovem prostoru postavili krasen šotor z oltarjem za sveto mašo in z govorniškimi odromi. Že pred deveto uro je stal mož pri možu, vsi okrašeni s slovenskimi barvami, na hodnikih v obeh nadstropjih se tišči glava pri glavi — veličasten pogled moči in zavednosti. Ob šotoru za sveto mašo so se zvrstile naše ponosne društvene zastave, lepa vrsta jih je. Krasen je pogled na to množico s hodnika. Častljiva sivolasa glava starčka srebrni zraven črnih kodrov postavnega fanta — nad vsemi pa plava zavest probujenega katoliškega naroda. Če človek opazuje to nepregledno množico večinoma kmečkega ljudstva, ni more obupati: Dokler bo naš kmet tako zvesto vztrajal pri veri svojih očetov, se nam ni bati ničesar.

Ob devetih se začne sveta maša v šotoru. Vsi se odkrijejo in goriški nadškof dr. Sedej pristopi k oltarju. Izpred šotora sem zadoni krasna cerkvena pesem, ki kipi kakor upolno vriskanje zgodnjega škrjanca in se združuje z molitvijo tisočerih naših mož: Bog naj podeli obilo blagoslova našemu katoliškemu gibanju!

Ob pol desetih pridejo trume Dolenjcev ter se združijo s četami Gorenjcev, ki so prišli zjutraj v dveh vlakih v belo Ljubljano. Pred Dolenjci plapolna posonna vrsta društvenih zastav, pri vходу se vsipajo v zborovalni prostor kakor čebele iz panja, kadar rojijo:

Truma za trumo in ni jih mogoče prešteti. Dolenjske zastave se postavijo v vrsto svojih tovarišic ob šotoru in njihove pisane barve se veselo svetijo v toplim jutranjem solncu.

Prostor je že poln, a množica vedno narasča. Zasedli so že vse boljše prostore, nekateri so splezali na bližnja drevesa, da bolje vidijo in slišijo.

Ko je dokončana sveta maša, stopi goriški nadškof Sedej na govorniški oder. Vse utihne in on spregovori besedo, kot jo more izreči samo katoliški vladika, ki je vnet za časno in večno srečo svojega naroda. S plemenitim navdušenjem spodbuja navzoče in po njih vse slovensko ljudstvo k pravemu krščanskemu življenju, čigar najlepši izraz je ravno sedanj katoliški shod. Njegov govor, kakor tudi vse druge govore, ki smo jih slišali na tem krasnem shodu, bomo priobčili v celoti, da bo imelo naše ljudstvo od njih tem večjo korist.

Nato nastopi kanonik Flis v imenu odbora, ki je sklical III. katoliški shod. S krepkim mladeniškim glasom pozdravi vse navzoče. Povdarja, da je ta shod jasen dokaz vedno mlade moči katoliške cerkve, ki se vedno preraja in pomlaja ter že stoletja dolgo stoji ob grobovih onih, ki so jo hoteli uničiti. Njenih sovražnikov že zdavnaj ni nikjer več,

ona pa stoji, še krepkejša in še močnejša. In naj ti sovražniki katoličanstva in katoliškega ljudstva zmerjajo udeležence, kakor hočejo, mi vemo, da so tukaj danes zbrani najplemenitejši možje našega naroda. Naš narod se ni izneveril svojim svetinjam in zato trdno zaupamo v njegov napredek. Ni se nam bati bodočnosti. Krepko napredujemo od leta do leta, od enega katoliškega shoda do drugega se je mnogo izboljšalo. Pri prvem je bila samo ena zastava in še ta se je sramežljivo skrivala. Pri drugem jih je bilo nekoliko več, a še so bile boječe. Sedaj jih pa stoji tu pred nami petdeset, pod njimi pa na tisoče mladeničev, na katere polagamo svoje upanje.

Gosp. kanonik Flis predlaga za predsednika poslanca Povšeta, moža, ki je v svoji stroki med prvimi v vsej Avstriji. — Poslanec Povše živahno pozdravljen sprejme predsedstvo ter predlaga za podpredsednike: G. A. Gregorčiča iz Gorice, g. dr. Pavletiča, g. dr. Jankoviča s Štajerske, sodruga Jeriha, posl. Mejača ter zaslužnega gorjanskega župana g. Žumra. Zborovavci z živahnim ploskanjem sprejmejo imenovano predsedstvo.

Nato pozdravi poslanec Povše odlične goste: goriškega nadškofa dr. Sedeja, lavantinskega škofa dr. Napotnika in našega škofa dr. Jegliča. Svojo udanost do škofa je pokazalo naše ljudstvo na tako sijajen način, s tako burnimi klici in pozdravi, da smo trdno prepričani, da je to bilo našemu nad vse požrtvovalnemu nadpastirju obilno zadostilo za podle napade, s katerimi so ga obsipali in ga še neprestano obsipajo naši liberalci v svojih glasilih dan na dan. Na nedeljskem zborovanju se je jasno pokazalo, da ljudstvo dobro čuti, kdo mu je večji prijatelj, ali na vse žrtve pripravljeni, do skrajnosti demokratični škof ali oškricana liberalna gospoda. — Nato pozdravi g. predsednik še dež. glavarja Detela, zastopnika dež. vlade g. Chorinskega, vse goste, zlasti Čeha in Hrvate, katere zborovavci navdušeno pozdravljajo, nato še dr. Šušteršiča, g. Gabrijelčiča iz Gorice in vse navzoče.

Nato začne govoriti poslanec dr. Šušteršič. Njegov govor priobčujemo dobesedno v »Domoljubu«. Njegov nastop je dokazal jasno eno resnico: Da uživa popolno zaupanje slovenskega ljudstva in da so vsi napadi na njegovo osebo od strani liberalne stranke popolnoma brezuspešni. Vsakemu stavku so zborovavci burno potrjevali in s

tem pokazali, da znajo ceniti požrtvovalno delo demokratičnega poslanca. Njegove krepke besede so nam dale mnogo misli, nas napolnile s samozavestjo in prepričanjem, da stojimo visoko, visoko nad sovražniki svoje vere. — Ko je poslanec nehal govoriti je odmeval lepi zborovalni prostor od neprestane odobravanja.

Za njim nastopi bosenski kanonik Šarič. Veličastna postava, ki človeka navdaja s spoštovanjem in ljubeznijo. Govori v imenu katoliških bosenskih Hrvatov, ki se jim kratijo prve pravice, ker uživa katoliška vera v Bosni pri naši vladi manj zaupanja in ljubezni, nego turška. Prosi zborovavce, da molijo za mukotrno Bosno, da tudi njej napoči dan verske in politične svobode. Zborovavci burno ploskajo vrlemu sarajevskemu nadškofu Stadlerju in zahtevajo združitev Bosne s Hrvatsko. Ko je kanonik Šarič nehal govoriti, so mu pokazali vsi udeleženci toplo svojo bratsko ljubezen z dolgotrajnimi pozdravi. (Dalje prihodnjič.)

Slavnostni govor dr. Ivana Šusteršiča na III. slovenskem katoliškem shodu.

Prezvzišeni vladike! Slavni zbor!

Nedavno so v Celovcu zborovali koroški Slovenci in so sklenili, da se ne udeležijo tretjega slovenskega katoliškega shoda in sicer zaradi tega ne, ker je volilna pravica zgolj politično in ne versko vprašanje. Ali, ker so že celovski zaupniki zakrivilili, da o tem govorim, moram vendar dati izraz svojemu osebnemu prepričanju, da bi jaz želel iz dna duše, da bi vsi katoliški Slovenci brez izjeme se vneli za splošno in enako volilno pravico, kajti po mojem občutku in po mojem prepričanju je le **krščanska demokracija zmagonosno sredstvo v naših časih zoper brezverski radikalizem**, v katerega se skuša zapeljati naš narod. Krščanska demokracija vzgaja moško — zavedno ljudstvo, krščanska demokracija se naslanja na verno ljudstvo, katero v svoji moški zavednosti svobodno, iz notranjega prepričanja, daruje svoje srce nadzemskim idealom svete vere. Tako zavedno ljudstvo je nepristopno vsakemu zapeljavanju in zmotam, ki se skušajo razširiti med slovensko ljudstvo.

Kajti ne varajmo se, v središču političnih bojev vedno in vedno skozi vsa stoletja stoji vera in za to skrbé ravno tisti, ki vedno oznanjujejo, da je vera privatna stvar in da vera nima nič v politiki opraviti. Ravno tisti silijo verska vprašanja, vedno in vedno, dan za dnem v ospredje. Po časopisih, na shodih, v javnih zastopih, v upravi, v kolikor imajo moč v rokah, povsod skušajo nasprotniki katoliške cerkve uveljaviti svoj vpliv, svojo politično moč le v tem smislu, da bi silo delali sveti katoliški cerkvi, katoliškemu prepričanju, katoliški vesti. (Pritrjevanje.) Temu početju so dali ime „svobodomiselnost“, pa v resnici tu ni ne svobode in ne misli, temveč le brutalnost, sirovost, laž in hudobija. (Viharno pritrjevanje.)

Tu, slavni zbor, bi vendar le nekoliko omenjal, kako napačno je to, da Vi bratje izven Kranjske, na katere se sedaj posebno obračam, vedno tako z neko zaničljivostjo govorite o našem boju proti sovražnikom sv vere in ga imenujete „kranjski prepír“. Ali ne čitate časopisov naše liberalne stranke, ali ne poznate njenih izjav v javnem življenju? In vi mislite, da je to malenkostni „kranjski prepír“! Boj za najvišje ideale, za časn in večni blagor slovenskega ljudstva, to je tisti „kranjski prepír“, kakor ga imenujete. (Živahno pritrjevanje.)

Saj liberalna stranka, kakor nalašč, ravno sedaj objavlja svoj najnovejši program. Seveda pred dobrim desetletjem je bil program ves drug. Takrat je imela liberalna stranka shod zaupnikov iz vseh slovenskih pokrajin in takrat se je shod soglasno izrekel za to, da so „nevenljiva načela katoliške vere edina trdna podlaga vsemu javnemu razvoju slovenskega naroda“. Nekaj let pozneje pral sem nekega voditelja liberalne stranke slovenske: »Leta 1894 tega ste to sklenili, vaše delovanje je pa ravno nasprotno, kako pa to pride? Če bi vi izvrševali vaš program iz l. 1894, potem smo vsi edini, razpora je konec, saj družega nečemo, nego, da so nevenljiva načela katoliške vere podlaga in temelj vsemu našemu javnemu delovanju.« Ali kaj je mož odgovoril? »Ja«, pravi, »to je bila sama hinavščina, in, saj veste, da brez hinavščine ni nobene politike.« (Živahna veselost.) No, glede liberalne stranke sem to seveda vedel, glede katoliških Slovencev pa temu ni tako.

Od l. 1894. je minulo dvanaest let in letos spomladi je liberalna stranka sklenila, da si

verske svetinje naše. Vprašam vas, ali ni ljubezen močnejša nego sovraštvo? (Klici: ljubezen). Ali ne bi mogla, ako družiti na eni strani sovraštvo, na druga strani družiti ljubezen, bratska ljubezen, vseh tistih ki priznavajo enega Boga, eno vero, enega Krista? (Pritrjevanje). In vendar danes žalibog ne vidimo v obilnem številu zastopanih koroških Slovencev in mi jih zato pomilujemo, kot slovensko katoliško ljudstvo, da so se žalibog dali zapeljati k temu nepremišljenemu koraku (Klici: tako je.) sebi so mislili s tem koristiti, ali veselje so napravili, trenutno veselje seveda, le sovražnikom katoliške cerkve, škodovali pa sami sebi. (Klici: Tako je.) Toda kaj porečem o celovških modrijanih, ko je tam na celovškem shodu, nastopil katoliški duhovnik in se spodtikal nad tem, da S. L. S. snuje katoliška dijaška društva. Čuden katolicizem tega župnika! Če ima kdo pravico, spodtikati se nad tem, ako se snujejo slovenska katoliška dijaška društva, gotovo katoliški duhovnik, ako je zvest svoji veri, nima te pravice. (Burno odobravanje.) Sicer se pa naj g. župnik potolaži. S. L. S. ni osnovala nobenega katoliškega akademičnega društva, pač pa so jih osnovali vrli in pogumni katoliški dijaki, katoliški akademiki, katerim gre za to čast in hvala celega slovenskega naroda. (Živio-klici.)

Kaj porečem nadalje če je eden teh gospodov še celo imel žalostni pogum pisati, da bi se ponižal, ako bi prišel na slovenski katol. shod?! Ponižal!! Kdo se poniža, če pride tje, kjer je zbran cvet vernega naroda in njegovi prevzvišeni vladike! Ponosen naj bo vsak tisti pa, ki misli da se poniža, ako pride, ima prav, ako ostane doma. (Živahna pritrjevanja).

Tedaj slavni zbor, volilna reforma je vzrok, da bratov koroških Slovencev, danes vsaj v obilnem številu ne moremo tukaj pozdraviti. Sicer jih je nekaj tukaj in Bog jih živi (burni živio-klici), ali gospoda moja, volilna reforma je vzrok, da jih ni več, in zato imam pravico tudi o tej volilni reformi danes spregovoriti par besed.

Gospoda moja! Volilna reforma ni verska stvar. Dober katolik je lahko za splošno in enako volilno pravico, ali za sedanjo volilno pravico, ali če je proti vsaki volilni pravici in za absolutno gospodstvo vladarja. Mi tudi nismo za splošno in enako volilno pravico, ker smo katoličani, temveč smo zanjo zaradi tega ker ljudsko in demokratično čutimo. (Živahni klici: „Tako je: dobro dobro!“)

Vem, da ta reforma ne prinese vsega, kar bi slovensko ljudstvo imelo pravico terjati, vem, da je v njej marsikaj pomanjkljivega, vem, in bolje, kot vsak drugi. — koliko napora je bilo treba, da volilna reforma ni še veliko slabše izpadla za pokrajinske Slovence; ali ker v nekih pokrajinah ravno mene napadajo, zato v tem slovesnem trenutku rečem, da, kar se tiče mojega in dela tovarišev, z jasnim čelom stopamo ne pred sodbo političnih otrok, ki so potrebni še pouka in semertje morebiti tudi še očetove palice (veselost), temveč pred sodbo zgodovine, ki bo enkrat priznala, da pomenja ravno ta volilna reforma vkljub vsem njenim hibam uprav velikanski napredek slovenskega naroda.

(Viharni živio-klici!)

Ali so ljudje, o katerih sv. Pavel pravi, da do njih resnica nikdar ne pride, in katere, kakor nepremagljiv magnet, vleče zmeta in laž.

napravi nov program. Pol leta je kokodakala in kokodajsala (živahna veselost) in vsi smo čakali na jajce, ki ga bo ta puta izlegla, in ravno o pravem času, ravno pred našim katoliškim shodom, nekoliko po celovškem shodu, v blamažo onih koroških duhovnikov, ki so v zadovoljnost lib. stranke bili proti našemu katoliškemu shodu, se je to jajce v častitljivem »Sl. Narodu« pokazalo. (Živahna veselost.) In glejte, vse, kar nam je razkrila liberalna stranka v svojem programu, v glavnih točkah svojega programa, so te verske točke: (Klici: Tako je) Ven z vero iz javnega življenja je ena točka, ven z vero iz šole je druga, proč s krščanskim zakonom je tretja.

Vprašam vas, slavni zbor, kedo tlači in sili vero v javno življenje, če ne nasprotniki naši? (Klici: Tako je). Ali so ti morebiti tako smešno-naivni misliti, da si bomo mi dali čisto mirno in ponižno svojo glavo odrezati? Ali mislijo, da bomo silo pustili delati svojemu verskemu prepričanju? Ali si je kedo domišljjal, da si bomo pustili silo delati naši vesti, ali so si mislili, da bomo mi na nož izročili takim ljudem najdražje, kar imamo na tem svetu svojo deco, svoje otroke? (Viharni klici: Nikakor ne).

Ali mislijo, da bomo mi pustili silo delati sveti katoliški cerkvi. (klici: nikakor ne.) Ali mislijo, da bomo mi pustili blatiti našo katoliško duhovščino, naše vladike? (Ponovljeni viharni klici: nikakor ne.)

Motijo se, kakor so se vselej zmotili, ti generali z vedno manjšo armado. (Veselost.) Generalov imajo vedno več, armade pa vedno manj. (Živahna veselost in burni živio-klici.)

Ne! Nobena sila sveta nas ne odtrga od katoliške vere in cerkve; to vero mi nosimo v svojih srcih in ta vera, ki živi v naših dušah, ne umre nikdar, in če se grob zapre nad nami, potem bo šele še bolj živela. (Gromovito odobranje.)

Če pravijo nasprotniki naši: »vera ne spada v javno življenje« potem pa naj v javnem življenju vero v miru puste, naj spoštujejo naše versko prepričanje! Naj sami doma delajo, kar hočejo; zato se mi ne brigamo, mi ne gremo gledat v njihove hiše, kaj delajo, to je njihova stvar, ampak nas naj v miru puste, (klici: tako je), našo vero naj spoštujejo in morajo jo spoštovati (burno pritrdjevanje) in bodo jo spoštovali. (Gromoviti živio-klici.)

S takim smešnim programom v sredi tako vernega, moškega naroda, kakor je slovenski narod, se upa stopati na površje ta propala dekadentna liberalna stranka. (Klici: Fej! Skanda!)

Seveda se obeša potem na škrice ljubljanskih socialnih demokratov. Dobro teknilo! (Veselost.)

Ali meni se zdi, da se bo liberalni stranki v kompaniji s socialnimi demokrati tako godilo, kakor se je pri neki kompaniji godilo nekemu kmetu. Bilo je v visokih hribih spomladi, ko so se utrzavali plazovi. Dva kmeta sta šla iz planine doli in eden je rekel: Plaz se bo utrgal. In res, komaj je to izpregovoril, se je plaz udrl in enega teh mož pokopal. Ali drugi je bil dober prijatelj njegov, kristjan in pogumen mož, in vztrajno je napenjal vse svoje sile, trudil se v nevarnosti za svoje lastno življenje in končno je izkopal ven svojega prijatelja. No, pravi ves-ginjen rešeni prijatelj, hvala ti, dragi moj, odslej bodeva vse delila. — In drugi mu je silno ginjen roko ponudil in rekel: Dobro, že velja.

Par dni pozneje je rešitelj dobil za svoj junaški čin veliko nagrado, petsto tolarjev. Komaj je ta denar spravil, kar naenkrat pride prijatelj, katerega je rešil, k njemu in pravi: Ti si dobil petsto tolarjev, sedaj moraš polovico meni dati. Saj sva se domenila, da bova

vse delila, kar imava, in ti si bil s tem zadovoljen in si mi v roko segel. Oni se je branil, ta ga je tožil in nazadnje je revež res moral plačati polovico svojemu prijatelju. (Veselost.) Tako bo šlo tudi pri tej kompaniji, ki jo je liberalna stranka sklenila s socialnimi demokrati. (Ponovljena veselost.)

Socialni demokrati bodo imeli dobiček, liberalna stranka pa nič drugega, nego še bolj dolge nosove, kakor jih ima, in pa izgubo. (Živahna veselost.)

Seve, danes je združena s socialnimi demokrati v bratskem objemu in hoče od nas katolikov, da bi šli zopet v katakombe. (Veselost.) Ali naj se ne motijo!

Mi nimamo nobenega vzroka v katakombe iti, mi ne gremo v katakombe (Klici: Kaj se!) mi imamo pravico biti na jasnem solncu (Klici: Tako je!) in ne v katakombah, v katakombe naj gredo liberalci, če jih veseli (Živahna veselost), če pa pride od tega, da se bo treba metati, potem garantiram liberalcem, da bodo oni potisnjeni v katakombe, pa ne mi. (Burno pritrdjevanje.) Mi slovenski katoliki ne zahtevamo nič drugega, kakor svobodo (Klici: Tako je!) za ljudstvo, svobodo za naše versko prepričanje, za našo vest, svobodo za sveto katoliško cerkev. To pa ni nobena svoboda, da bi se mi morali skrivati; svoboda je to, da mi kot svoboden narod, odvisni le od Boga in od tistih, ki jih je On postavil za naše gospode, molimo svojega Boga in častimo brezmadežno Devico (Burno odbravanje). Od tistih pa, ki žalibog niso našega prepričanja, pa zahtevamo vsaj eno, kar zahtevati sme vsakdo od vsakega omikanega človeka, da spoštujejo našo vero, da spoštujejo najsvetejšo, kar imamo na tem svetu, in da se ne drznejo, dotakniti se sv. zakramenta zakona, da se ne drznejo dotakniti se naše dece (Viharno odobranje in živio-klici). Vera ne sme iz šole (Viharni klici »Nikakor ne!«), cerkev mora imeti svoboden pristop v šolo (Klici: »Tako je!«). Kdo pa plačuje to šolo? (Klici: »Mi!«). In slovensko ljudstvo bo odločevalo, kakošna bode šola (Burni klici: »Tako je! živio!«), ne pa smešna klika generalov brez armade.

Slavni zbor! Poleg žive vere v naših srcih imamo Slovenci še poseben razlog oklepati se svete katoliške cerkve, razlog, ki ga je že omenil častiti gospod predsednik v svojem ogovoru. Kdo pa je ohranil našo narodnost v teku stoletij? Povsod je bila zatrta, le v cerkvi je živela naša narodnost, je živel naš slovenski jezik. (Živahno pritrdjevanje). To je bilo le mogoče, ker je cerkev imela pravice, ki nikdar ne zastarajo, ki so starejše in bolj vzvišene, kakor celo pravice države, ki so višje še celo, kakor pravice vladarja samega, kar naš presvetli vladar hvala Bogu javno priznava, ko tolikokrat pobožno in ponižno gre za Najsvetejšim (Gromoviti klici: »Bog ga ohrani!«) Cerkev mora imeti svobodo, svobodna katoliška cerkev, to je sigurno zavetje za našo narodnost, za milo našo materino besedo. Zgodovinar bo pisal in danes že lahko zapiše, da je katoliška cerkev med Slovenci tisti faktor, ki je ohranil našo narodnost (Klici: »Tako je!«) in kateremu se imamo zahvaliti, da dandanes živimo kot slovenski narod in sicer kot spoštovan narod, in da napredujemo hvala Bogu v boju za svoje pravice, za svoj blagor. (Živahno odbravanje.)

Menim, slavni zbor, da je iz teh mojih izvajanih posneti, kakšno vlogo ima vera in kakšno vlogo ima cerkev v politiki za nas, za slovenske katolice. Odbijati moramo napade sovražnikov na cerkev in naše svet versko prepričanje. Bojevati se moramo za svobodo svete cerkve, braniti moramo to svobodo, kjer pa je ni, jo moramo izvojevati.

Ali ni sramotno, kar se je nedavno zgodilo v Bosni, kjer Avstrija gospodari, da se je tam državna oblast drznila, kaznovati škofa, ker je krstil Mohamedanca, ne da bi bil popred vlado prosil dovoljenja. (Klici: Sramota! Bog živi dr. Stadlerja!) Zares iz srca nam gre vsem, ko kličemo: Bog živi in ohrani vrhbosanskega vladiko (Viharni klici: »Bog ga živi!«). Ponosni smo nanj, da je Hrvat, sin bratskega nam hrvatskega naroda! Mi vidimo v njem mučenika, ali osiguran naj bode, da ves jugoslovanski, sploh ves katoliški svet s ponosom, z zaupanjem, z največjim spoštovanjem nanj gleda pri njegovem mučeništvu; državna oblast pa se mora upogniti in se bode upognila, ko bo ljudstvo svobodno in po enakem pravu govorilo na volišču (Gromovito odobranje).

Rekel sem: Za svobodo svete cerkve se moramo bojevati, tembolj ker je ta svoboda zavetje naše narodnosti. Bojevati pa se moramo tudi za nekaj drugega in v svojo dolžnost si štejem, to danes pri tej priliki povedati, bojevati se moramo tudi za čast naših duhovnikov (Burno odbravanje).

Gospoda moja, pomislimo eno, kar je nekdo izustil, ki ni bil »klerikalec«, ampak popolen brezverec, bogotajec: filozof Carnieri. Ta je rekel: Ni je vere brez cerkve in ni cerkve brez duhovnikov. Ako branimo čast svojih duhovnikov, kadar so po krividi napadeni — in to je navadno tako — potem branimo čast svete cerkve (Burno pritrdjevanje). Kajti Kristus, naš gospod, je rekel, da kdor njih ne posluša, je kakor pagan. Ja seveda, tudi naši liberalci pravijo: vsaj mi hočemo tudi svobodo za cerkev, naj bo popolnoma svobodna cerkev! Toda, ko se z liberalci o tem malo bliže pomenimo, pridemo šele nato, kako si mislijo to svobodo. Mislijo si jo namreč tako, kakor si jo mislijo francoski nasprotniki katoliške cerkve, francoska vlada in večina francoskega državnega zbora. Svobodna cerkev, pravijo in v resnici delajo največjo silo katoliški cerkvi celo cerkve vzeči, tako da bi katoliški francoski narod niti v svojih cerkvah, katere je on zidal in on vzdrževal s svojimi žrtvami, s svojimi žulji, ne mogel več moliti svojega Boga. (Klici: »Zalostno!«) Kaj pa je rekel naš ljubljanski župan Ivan Hribar dne 7. novembra 1905 v kranskem deželnem zboru? (Klici: »Čujte!«) Rekel je to-le:

»Duhovniki imajo pravico, braniti se — jako milostno od gospoda župana — »ali branijo naj se tam, kjer so napadeni, to je izven cerkve, v cerkvi jih nihče ne napada«. Tedič če je duhovnik napaden v »Sl. Narodu«, tedič naj po mnenju ljubljanskega župana gre v uredništvo »Slovenskega Naroda« se braniti. (Veselost.) Ali če je duhovnik napaden na ljubljanskem magistratu, naj se gre na magistrat braniti (Ponovljena veselost) — po mnenju župana Hribarja namreč, ali če je napaden v Hribarjevem stanovanju, naj se gre tja braniti v Hribarjevo stanovanje; samo tam, kjer imajo cerkev prvo besedo, namreč v cerkvi tam se pa ne bi smel braniti! To je tista liberalna »svoboda«, tako svobodo si mislijo liberalci za cerkve. Oni si stvar mislijo tako: Kadar bo duhovnik iz prižnice govoril, mora žandar biti zraven (veselost), ki mora natančno na vsako besedo paziti in vedno poročati oblasti, in potem bodo gospodje pri zeleni mizi odločevali, ali je duhovnik prav govoril, ali ne. To je svoboda cerkve, kakor si jo mislijo liberalci. Mi seveda si mislimo to svobodo nekoliko drugače. Mi si mislimo to svobodo tako, da cerkve zamore popolnoma svobodno in neodvisno od vsake posvetne oblasti, izvrševati svoje visoko, vzvišeno zvanje; in zato, kar duhovnik govori v cerkvi, ni nobenemu drugemu odgovoren kot svoji vesti in svojemu

skofu. (Viharni živio-klici.) To svobodo mi zahtevamo za cerkev in izvojevali jo bomo. (Pritrjevanje). Seve, slavni zbor, mi smo verni, drugi so neverni. Vsled tega popolnoma drugače razumevamo življenje mi, popolnoma drugače razumevajo življenje oni. Zanje je življenje vse, pri grobu se vse neha zanje. Za nas je to življenje najmanje, za nas se onkraj groba pravo življenje šele prične. Tam kjer se dviga grob, nadgrobni griček, tam šele dosežemo svojo pravo, večno domovino. (Živahno pritrievanje). Ker hočemo mi za slovensko ljudstvo, za svojo dečo, za svoje ljube in drage ne samo časn timer blagor, ampak tudi večno srečo, zaradi tega nas prepada ločica od onih, ki nimajo te vere, zato se pa tudi ne strašimo nobenih težav. (Klici: ne!) Vedno in vedno kličemo, kakor smo danes molili po sv. maši in, kakor vsak dan pa tihi sv. maši molimo in kličemo: O gospod, milostno glej na tvoje ljudstvo, ki k Tebi kliče! To je molitev celega slovenskega ljudstva, ki nosi v svojih srcih neizbrisne ideale svete cerkve, svete vere. O gospod, milostno glej na Tvoje ljudstvo, na Tvoje slovensko ljudstvo, ki Ti je vdano zvesto v vseh veseljih in žalostnih dneh, na Tvoje ljudstvo, ki k Tebi kliče za pomoč. Ta molitev naj nas nikdar ne zapusti, naj nas ne zapusti v veseljih in ne v žalostnih dneh. Ne bodimo nejevoljni, ako nam Bog pošlje hude dneve, vsaj vemo, da moramo trpeti na tem svetu, da moramo marsikaj prenašati, če drugega ne, laži, obrekovanja svojih nasprotnikov. In koliko jih je izmed nas tukaj, izmed vas tukaj, možje in žene slovenske, ki v potu svojega obraza delate za vsakdanji svoj kruh, koliko izmed vas, ki včasih ne vedo, kakšen kruh bodo drugi dan mogli dati svojim otrokom. In kaj vas drugega drži kvišku, kakor sveta, živa vera, uverjenje in prepričanje, da oste za vse to, kar pretprete z dobro voljo na tem svetu, tisočkrat in tisočkrat na onem svetu plačani. To je, kar drži kvišku bomo slovensko ljudstvo v najhujših bojih in to je budi v bodoče vedno in vedno kvišku držalo. Vedno bomo obračali svoje oko kvišku nad sinje višave, ki za naše človeško oko tvorijo nebo, nad sinje višave, koder oko naše vere vidi znamenje sigurne zmage in sigurne sreče: sveti križ in ob vznožju svetega križa brezmadežno Devico Marijo. (Živahno odobravanje). Naj nam usoda prinese, kar hoče, veselo ali žalostne dni, vedno in vedno bo iz našega srca se dvigal klic proti nebu: Hvaljen bodi Jezus Kristus! (Viharno odobravanje in dolgotrajni burni živio-klici).

Izobrazbi.

Slovenska trobojnica.

Gotovo se spominjate, dragi čitatelji »Domoljuba«, da je letos vlada veliko narodno slavnost v Brežicah prvotno kratkoma pre-povedala. Posebno tehtnih vzrokov pač ni imela, ker se je pokazalo pozneje, ker je bila slavnost vendarle dovoljena po prizadevanju naših poslancev. Vsekako je pa hotela vlada s tem vstreti s to prepovedjo, ki so na naše narodne slavnosti razkačeni do skrajnosti; gotovo jih samo naše slovenske trobojnice bodejo v oči.

Pomen slovenske trobojnice naj čitatelji vidijo iz naslednjih vrstic.

L. 1848. so se Slovenci posebno začeli zavdati svoje narodnosti, in so med drugim prosili tedanjo vlado, da naj jim enkrat za vselej določi njihove narodne barve, viden znak njihovega narodnega prepričanja.

Do l. 1463. (pod cesarjem Fridérikom IV.) so bile narodne barve kranjske dežele belo-modro-rdeče. V tem letu so pa zamenjali belo barvo z zlato, za katero so se takrat posebno potegovali kranjski stanovi. Toda l. 1836., ko je vladal cesar Ferdinand, bil je grb za vojvodino Kranjsko zopet potrjen z belo-modro-rdečimi barvami.

Treba je bilo torej končne odločbe ali naj bode slovenska trobojnica belo-modro-rdeča, ali zlato-modro-rdeča. Ker so se tudi tedanji slovenski poslanci potegovali za belo-modro-rdeče barve in vladi v tem smislu izražali želje vseh Slovencev, je vlada poslala dne 23. septembra l. 1848. tedanjemu guvernerju grofu pl. Welsersheimbu odlok, v katerem se nahaja sledeči odstavek:

Ker sem uverjen, da želi . . . gotovo ogromna večina cele kranjske dežele, posebno narodna straža, da bi veljale stare deželne barve (belo-modro-rdeče), ne pa barve deželnih stanov, za prave narodne barve, zato smatram za primerno v dosego javnega reda in miru, da se ugodi oni prošnji popolaoma in ukazujem to.»

Na koncu odloka je podpisan Doblhoff. Hitro se je raznesla ta novica povsod, kjer prebivajo Slovenci in povsod so navdušeni in zavedni Slovenci jeli izobešati slovenske trobojnice. In dasi bi človek mislil, če smemo kot Avstriji izobešati cesarsko zastavo, tedaj bomo tudi kot Slovenci lahko nemoteno izobešali svojo narodno zastavo. Temu pa ni tako.

Že takoj takrat so Nemci besneli proti trobojnici, akoravno nam je bila od vlade priznana, in to se ponavlja še danes. Pač dobro vedo, da tam, kjer vihra ob slavnostnih prilikah raz hišo slovenska trobojnica, ni prostora za odpadnike, za izdajalce slovenskega naroda.

V zgodovini starih narodov čitamo, da bi bila marsikatera bitka izgubljena za ta ali oni narod, če ne bi bil zastavonoša dvignil zastave, in je vrgel kar je najdalje mogel, med sovražnike. Vojaki, okrog njega, ki so to videli, so planili kakor divji za njo, jo rešili in tako tudi večkrat zmagali.

Zastava naj budi pri nas ponos, nas navdušuje ter kaže našo zavednost.

Kolikokrat bi bila pač dolžnost, da bi plapolala raz vsake hiše slovenska trobojnica. Omenim le praznik naših slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda.

Slovenci, ne pozabite, da je to naš narodni praznik!

Opozoriti pa moram, da napravi jako čuden, neprijeten utis na vsakega, če niso barve trobojnice čiste, lepe. Umazane, izprane trobojnice proč!

Važno je tudi, da trobojnico pravilno izobesimo. Na koncu droga mora biti bela barva, potem sledi modra in rdeča.

Končam z željo. Naj bi povsod, kjer prebivajo Slovenci mnogokrat plapolale trobojnice, nas navduševale in pokazale nasprotnikom, da se zavedamo, da smo Slovenci in da smo ponosni na svoje narodno prepričanje.

Političen pregled.

PRIHODNJE DRŽAVNOZBORSKO ZASEDANJE.

V prihodnjem zasedanju državnega zbora bo morala zbornica zelo delovati, da bo še rešila prevzete dolžnosti. Le malo časa je odmerjenega 17. zasedanju sedanje zbornice,

naj jo že razpuste ali 12. decembra, 18. ali pa 31. januarja prihodnjega leta. Nasprotniki volivne preosnove bodo najbrže za prejšnjo, pristaši pa za poznejšo dobo. Zasedanja pa ne misli podaljšati ne vlada, pa tudi strankam tak načrt ne ugaja. Odsek za volilno preosnovo poroča najbrže tekom štirih tednov o preosnovi.

CESAR V BUDIMPEŠTI.

Z vel. spremstvom pride po dolgem času cesar leseni zopet v Budimpešto. Dne 20. septembra odpotuje cesar v svoj grad Gedele, kjer ostane do zasedanja delegacij. Nato se preseli v budimpeštanski kraljevi dvorec, kjer ostane štiri do šest tednov. Za čas cesarjevega bivanja v Budimpešti prirede mnogo dvornih obedov, plesov in drugih svečanostij. Splošni zaslišanji bosta vsaki teden dve. Cesar bo tudi navzoč, ko odkrijejo spomenik rajnemu ogrskemu ministru grofu Andrašiju.

SESTANEK AVSTRIJSKEGA CESARJA S ČRNOGORSKIM KNEZOM.

Črnogorski knez Nikolaj je izrazil željo, da bi rad osebno ogovoril našega cesarja, ki bo bival ob vojaških vajah v Dalmaciji, če mu pa tega ne bi pripustilo zdravje, pa po dednem princu Danilu. Cesar je ugodil prijateljsko kneževi želji.

DALMATINSKI HRVATJE CESARJU.

Spletski župan dr. Trumbič je sklical posvetovanje, kako naj se vedejo dalmatinski Hrvatje, ko pride cesar v Dalmacijo. Župan je predlagal, da naj dalmatinski poslanci vsi skupaj sprejmejo cesarja v Dubrovniku in njihov govornik naj v pozdravu naglašja, da spada Dalmacija k ogrski kroni, ter naj zahteva, da se Dalmacija združi s Hrvaško. Hkrati se naj dela nato, da dalmatinsko ljudstvo cesarja nikjer slovesno ne sprejme.

NEMŠKI KATOLIŠKI SHOD.

V Esenu na Nemškem se je pričel 19. t. mes. triinpedeseti katoliški shod. Dasi prirejajo na Nemškem vsako leto katoliški shod, je vendar bila udeležba velikanska. Zanimanje za katoliški shod je vedno veliko, ker pridejo tu v razgovor vedno važna verska in gospodarska vprašanja, kar smo si dobro zapomnili na našem tretjem katoliškem shodu. Začel se je katoliški shod z obhodom katoliških delavcev. Udeležilo se ga je čez 30.000 delavcev, ki so marširali v dveh vrstah. Nič manj nego 64 godb je igralo v sprevedu. Poleg glavnih zborovanj je še bilo kakih 60 društvenih in drugih zborovanj. Tu zborujejo na pr. katoliški učitelji, misijonarji, trgovci, dijaki itd. Svoje občne zbere so imeli pri tej priložnosti »Ljudsko društvo za katoliško Nemčijo«, »Društvo katoliških abstinentov«, »Avgtštinovo društvo za katoliško časopisje« itd. Shoda se je udeleževal predsednik bavske poslanske zbornice in mnogo državnih poslancev. Opomniti še moramo, da so se protestantje vedli jako uljudno do katoličanov, kar so pokazali zlasti stem, da so jim dali na razpolago brezplačna stanovanja. — Misel katoliških shodov prodira tudi drugod. V kratkem bo katoliški shod v Hebu na Češkem, v trdnjavi vsenemštva in losvonromstva. Kdo bi si bil mislil, da bodo tudi tu katoličani dobili poguma, da se javno pokažejo? Pa brezozirnost sovražnikov jih je vzdramila, in zdaj hite, da popravijo, kar je zamujenega. Veliko uspeha jim želimo mi, ki prihajamo ravno s katoliškega shoda, ker vemo, kako velikanska korist je katoliški shod.

PROTI CESARSKI PESMI NA OGRSKEM.

Po cerkvenem opravi ob Štefanovi slavnosti v Budimpešti je zaigrala vojaška godba cesarsko pesem. Navzoči so pa začeli žvižgati, dokler ni končala vojaška godba cesarske himne.

MAŽARI PROTI SLOVAKOM.

Mažari so jako nezadovoljni, ker se je po zadnjih volitvah v ogrski državni zbor nekoliko bolj gibalo Slovaki. Zato je svobodoljubni ogrski naučni minister grof Aponij podržavil, t. j. pomažaril veliko slovaških šol. Požunsko državno pravdnništvo je pa vložilo dvajset tožb proti slovaškim časnikařem.

PUŠKE POKAJO OB BOLGARSKO - TURŠKI MEJI.

Med Bolgari in Turki se je vršil pretečeni teden boj med bolgarsko in turško obmejno stražo. Turki in Bolgari so jako zdatno pomnožili svoje obmejne straže. V boju med Turki in Bolgari je bilo ubitih in ranjenih baje več oseb. — Strune med Bolgarijo in Turčijo so sploh jako napete. Kakor smo že poročali, je turška vlada izjavila Bolgarom, da ji ni všeč proticerkveno, protigrško gibanje v Bolgariji. Bolgarska vlada je nato odgovorila, da smatra turško izjavo kot neumestno, ker Turčija nima pravice, da se vmešava v notranje zadeve Bolgarije. Bolgarski odgovor naglašja, da je sedanje preganjanje Grkov je posledica grozodejstev, ki jih trpe v Makedoniji Bolgari. Turčija naj torej pred vsem napravi sama red v Turčiji. Iz Sofije je došlo poročilo, da razen Turčije ni nastopila nobena vlada zaradi protigrških nemirov. Poroča se tudi, da Turčija oborožuje drugo turško armado v Odrinu, ki ima štiri armadne zборе!

GRŠKO-BOLGARSKI SPOR.

Ugovor, ki ga je vložil pravoslavni patriarhat pri turškem velikem vezirju, trdi, da korakajo bolgarske čete od mesta do mesta in uničujejo vse, kar ima grški značaj. Na to pravi, da, ker niso hoteli Grki v Ancialu izročiti Bolgarom cerkve, šole in grške zavode, so pa zažgali nekaj cvetoče mesto, v katerem prebiva 10.000 pravoslavnih Grkov. Zahteva, naj Turčija posreduje, da kaznujejo krivce, odškodujejo Grke, napravijo red.

Pravoslavni patriarhat je sklenil, da pošlje tretjo spomenico velevlastim zaradi ancialskih dogodkov. Spomenica ugovarja proti preganjanju Grkov v Ancialu, in ugovarja, da so ancialski dogodki odgovor na nasilnosti grških vstaških čet v Makedoniji. Spomenica nadalje naglašja, da dva obdobljena grška metropolitna v Makedoniji nista kriva protibolgarskih nasilnostij in dolži bolgarsko vlado, da je sokriva, ker preganjajo Grke. Velevlasti naproša, naj posredujejo za status quo v Bolgariji.

Iz Anciala v Carigrad došli grški begunci trde, da Grki niso dali Bolgarom nikakega povoda za preganjanje. Nevarnost so pravočasno naznanili bolgarskim oblastim. Proti Grkom so nastopili dobro organizirani oboroženi Bolgari.

Grki ugovarjajo, da so ancialski dogodki odgovor na nasilstva grških čet v Makedoniji proti Bolgarom. Trde, da postopajo proti Grkom že od leta 1903 v Makedoniji bolgarske vstaške čete. Šele pred kratkim so nastopile v obrambo tudi grške čete. Za napade na turških tleh ne more biti odgovorna grška vlada, pač pa je odgovorna bolgarska vlada za nemire v lastni državi.

DOGODKI NA RUSKEM.

Več ruskih socialnodemokratskih mornarjev je izdalo oklic na Fince. V oklicu se za-

hvaljujejo Fince, ki so jih podpirali med sveborškim uporom. V oklicu pravijo, da upor ni bil dovolj organiziran. Zato je pa strahovlada s pomočjo žganja dobila na svojo stran vojake, da so streljali na upornike in izdali ljudske pravice. Jako vznemirljiva poročila prihajajo v Peterburg o položaju na Ruskem Poljskem. Pripravljajo kar javno judovsko klanje. Vojaki in policija, zaradi zadnjih dogodkov razkačeni na Jude, mirno opazujejo priprave. Generalni gubernator Skalon pa poroča, da je zelo naraslo poljsko gibanje in je že ponovno prosil, naj imenujejo vojaškega poveljnika za Rusko Poljsko.

RAZLIČNI NEMIRI.

Na delavce v Moskvi, ki so priredili izprevod, je oddal neki policist strel v zrak. Ker so ga hoteli delavci pretepsti, je ustrelil drugi policist nekega delavca. Množica se je nato razkropila. Poljedelski nemiri so nastali v čebakzarskem okraju. Oplenili so hišo deželnega stotnika, ki je ušel. Jako napete so razmere tudi med posestniki in kmeti v villnskem okrožju. V finskem morskem obrežju kljub največje previdnosti ne morejo preprečiti vtihotapljenja orožja. Na nekem otoku so dobili zopet skritih 180 pušk in 24.000 patron. V nekem mestu so našli na dvorišču hiše bivšega okrožnega rabinca bombe, tiskarno in več revolucijskih oklicev. Tako vidimo, da so se povrnil v Rusijo oni žalostni dnevi, kakoršne smo doživeli takoj po ponesrečeni vojski z mogočnim Vzhodom. Upali smo od ruske dume mnogo, a motili smo se. Ker vlada vsemogočna ruska gospoda z močjo, katero ne bo dala rada iz rok, pravo ljudsko zastopstvo ni mogoče. In dokler ta sloj v Rusiji ne uklone tilnika, toliko časa se nam zdi ruska дума samo neka komedija, samo to ne vemo, ali bo konec žalosten ali smešen. Kot Slovani želimo Rusiji srečnejših dnevov.

Listek.**Usodepolna pomota.**

Stari Komar je bil najbogatejši posestnik v Rošici. Bil je spoštovan in priljubljen pri vseh, imel je samo to slabo lastnost, da je ravnal vse prehitro, kar tje v en dan, redko je trezno in skrbno premislil, kar je delal. Posebno pri kupčijah je bil pravi »zaletel«.

Nekega dne je šel Komar v bližnji trg in ko je nakupil potrebnih stvari za dom in plačal davke, je opravil še dvojno važno opravilo. Pri Petranu je kupil že precej staro kravo, ki naj bi jo Petran tekom enega tedna sam pripeljal h Komarju. Pri Lužarju pa je snubil za svojega sina Jožeta hčer Nežiko. Oboje se mu je dobro obneslo in prav vesel se je vračal domov.

Zvečer pa je začel v postelji nekoliko premišljevat, kaj je vse danes napravil. Kupčije s kravo se je takoj kesal, toliko bolj pa mu je bila všeč nevesta.

Posvetoval se je še s svojo staro Marijano in ta je bila ta večer izjemoma čisto istih misli s svojim možem. Kupčija se mora brezpogojno razdreti, nevesto pa je treba čim prej dobiti k hiši. Komar je imel sicer pomisleke, če bo Jože zadovoljen, a Marijana mu je zatrjevala, da mora biti zadovoljen, če mu starši preskrbe tako lepo in bogato nevesto, in njemu ni treba pri tem niti z mezinčam ganiti.

Po tem posvetovanju sta oba trdo zaspa, začela smrčati kot za stavo in spala, dokler se ni oglasil zjutraj petelin. Marijana je takoj vstala in šla vkurit, Komar pa je šel k mizi, izvlekel iz predala pismeni papir in začel pisati. Kar je imel v glavi, se je moralo izvršiti hitro in tudi uspeh sinočnjega posvetovanja je moral takoj na papir.

Napisal je dve pismi, eno Petranu, drugo Lužarju.

Petranu je pisal:

Dragi prijatelj!

Vsa stvar mi ne ugaja in kesam se, da sem ravnal tako nepremišljeno. Tista suha mrečna ni za našo kmetijo, tudi je prestara. Dajva vso stvar razdreti — na vsak način te torej ni treba s svojo mrho k meni.

Pozdravlja Te Tvoj

Komar.

Lužarju pa je pisal:

Dragi prijatelj!

Tvoje dekle mi je včeraj zelo dopadlo; najrajši vidim, če je prav kmalu poroka. Prosim Te, pridi na sv. Jerneja dan na semenj z ženo in hčerjo in tam se dogovorimo. Zdi se mi, da bo moj sin in Tvoja hči parček, kakršnih je malo.

Srčno pozdravlja Tebe in vse domače

Tvoj

Komar.

Ko je Komar dokončal pismi, se je že zglasil poštni rog na koncu vasi. Ob osmih vsak dan je šla pošta skozi Rošico. V hudi naglici je napisal naslove, a naglica pravijo, da še nikoli ni bila posebno prida. Po pomoti je zamenjal pismi. Ono za Lužarja je dal v zavitek z naslovom na Petrana, in Petranovo pismo pa v zavitek z naslovom na Lužarja.

Ko je pošta že odšla tudi s Komarjevima pismoma, si je ta globoko oddahnil. Radoveden je bil, kaj bo dosegel s svojim pisanjem. Teško bo čakal odgovora — no, danes ga gotovo še ne bo — a je prišel.

Ko je sedel zvečer Komar po dokončanem delu za mizo in mirno kadil iz svoje pipe, se hitro odpro vrata in notri stopi v praznični obleki Petran. Komar je skočil prestrašen pokonci in mu hitel naproti.

»Ali si vseeno pripeljal kravo, saj je nemaram. Ali si dobil moje pismo?«

»Seveda sem je dobil.«

»No, pa kaj praviš na to?«

»Jaz sem zadovoljen, toda treba bo počakati, kaj bodo drugi rekli, pred vsem tvoj sin in žena.«

»Se tega je treba, misliš, da je pri nas žena gospodar ali sin? O ne! Gospodar sem zdaj samo jaz — in kar jaz storim — zoper to ne more ugovarjati nobeden.«

»Temu pa ne morem pritrčiti«, branil se je Petran, »če tvoj sin ni zadovoljen s tem, potem ne bo iz te moke kruha. Moja hči je zadovoljna, a če tvoj sin ni, potem je boljše da vso stvar pustimo.«

»Kaj pa govoriš o mojem sinu?«

»Zakaj, pa ti o moji hčeri?«

»Tvoja hči me ne briga nič — samo krave nečem na noben način.«

»Svoje hčere pa ne pustim zmerjati z mrcino, in da je prestara mrha — saj ti je nisem ponujal,« vpil je Lužar, ki je ravnokar prišel in ni počakal, da bi stopil še dobro v sobo.

»Vedel sem da te ni dosti prida, a da boš pa tako imel za norca poštene ljudi, in nazadnje zmerjal še njih otroke, tega pa nisem mislil o tebi. Več je pa še zmirom vredna moja hči, kot tvoj fant, če ga daš tudi v zlato okovati. Vsi skup niste vredni pri vas da —

»Tu sem jaz gospodar, v moji lastni hiši me ne bo nobeden sramotil in zmerjal«, klical

je Komar glasno in stiskal pesti proti Lužarju. — »Menda se ti meša od same prevzetnosti,« kričal je Lužar. »Misiš če si bogat da se smeš es iz vseh ljudi norca delati? Le počasi in onizno, tudi za cesarja raste v gozdu beaška palica!«

»Hodi mi izpred oči, menda v tvoji glavi danes ni vsch kolese, gotovo ti jih je par potonilo v žganju. Le pojdi, kadar boš trezen pa spet pridi, ali pa če te prav ni, s teboj nimam nič opraviti.«

»Jaz tudi s teboj nič. Saj nisem jaz hodil za teboj in za tvojo hčerjo, saj si ti prosjačil za mojo.«

»Kaj tvojo hčer je snubil, moj Andi, oglasil se je zdaj Petran ves plašen.

»Kdo je snubil tvojo hčer?« zadril se je Komar nad Petranom.

»Kdo drugi kot ti, čemu si pa pisal tako sladko in prijazno pismo?«

»Ha, ha, ali znaš brati? Zaradi krave sem ti pisal, ne pa radi hčere, ha, ha, če se je ne moreš znebiti na drug način, se je tudi ni treba z zvijačo. Ha, ha, torej če kupi kdo pri tebi kravo, ti mu daš pa hčer — lepa reč!«

»Kaj, o kravi si mi pisal?«

»Seveda, ker tiste stare rjave mrcine pa res ne maram k hiši.«

»Da, to si meni pisal, dejal je Lužar, in razžalil si celo našo hišo s tem pismom. Moja hči tudi neče nič več vedeti o tvojem sinu, rajši vzame v zakon cigana.«

»Milijon strel! že vem kaj sem naredil — pisma sem zamenjal«, zasvetilo se je nenedoma Komarju v glavi.

»Pa vendar, Petran, če hočeš pa naj bo pismo pravo, če tudi sem ti napačno poslal, Lužar me je že tako nahrulil, da ne vem kako bi šlo, če bi še enkrat pri njem poprašal.«

»Pa vaš Jože mora temu pritrčiti,« pravi Petran.

»O tem pa le brez skrbi, Jože bo gotovo zadovoljen«, odvrnil je Komar in šel klicat sina.

Lužar je jezno odšel in robantil glasno, da se ne prikaže nikdar več h Komarjevim.

Ko je prišel Jože v hišo, se je kmalu pokazalo, da mu je Petranova Rezika mnogo bolj všeč in pri srcu kot pa Lužarjeva Nežka. Celo to je prišlo na dan, da sta Jože in Rezika celo že dalj časa mislila na kaj takega, če tudi svojih upov in žlja še nista upala razodeti drug drugemu.

Čez dobre t i tedne je bila poroka in poleg bale je pripeljala Rezika k hiši tudi tisto »stho mrcino«, kravo namreč, katero je kupoval tako nesrečno stari Komar.

Razgled po domovini.

Odlkovanje. Nj. Veličanstvo presvetli cesar je odlikoval radi zaslug pri pripravljanih delih za trgovinske pogodbe z Nemčijo, Italijo, Rusijo, Belgijo in Švico z redom žel. krone tretje vrste državnega in deželnega poslanca Slovenske Ljudske Stranke vodjo, deželnega odbornika g. Povšeta. Našemu poslancu iskreno čestitamo in mu kličemo: Na mnoga leta!

Duhovske izpremembe v ljubljanski škofiji. Stolni kanonik gosp. Anton Fettič Frankheim je imenovan za dekana dekanije ljubljanske mesto dosedanega dekana g. kanonika Ivana Sušnika, ki je prosil, da se mu odvzame dekanski posel, ker je prevzel upravo ljubljanskega pokopališča. — V ponedeljek 17. avgusta je bil umeščen po premil. g. knezoškofu v stolnici novi kanonik g. Jožef Šiška. — Za vodjo knezoškofijske pisarne je imenoval premil. g. knezoškof dr. Jeglič g. tajnika Steska. Kn. škofijski tajnik je postal g. Karol Čerin, mestni kaplan v Škofiji Loki. — Novomeški kolegiatni kapitelj je imenoval za župnijo Stari trg pri Poljanah č. g. Franca Zupančiča, ekspozita na Ustju na Vipavskem.

Umri je 23. avgusta č. g. Vincenc Vidergar, beneficijar pri Sveti Trojici pri Moravčah. Rojen je bil l. 1866 v Moravčah, in v mašnika posvečen l. 1889. Pokopali so ga preteklo soboto. — V Kočevju je umrl v petek g. nadučitelj v pokoju Josip Erker, oče g. kanonika in stolnega župnika Josipa Erkerja in kočevskega dekana g. Ferdinanda. Pokopali so ga v nedeljo. Naj počivata v miru!

Osebnosti. Ljubljanskega knezoškofa sta obiskala pred tednom krški škof mil. g. dr. Anton Mahnič in presvetli gospod Lazar Miedia, naslovni škof areopolitanski, pomožni škof nadškofa skadenskoga iz Albanije. — Premil. g. knezoškof dr. Jeglič je v nedeljo 19. avgusta blagoslovil v frančiškanski cerkvi v Novem Mestu dva nova altarja.

Toča je napravila v višnjegorskem sodnem okraju za 15.000 K škode.

Pomenljiva dvestoletnica. 29. avgusta je minolo 200 let, kar je bil ulit veliki zvon ljubljanske stolnice. Stolnica pa je bila blagoslovljena 22. avgusta l. 1706. Z veliko slovesnostjo so prinesli sv. Rešnje Telo v cerkev. Verniki, ki so obiskavali od 22. avgusta do 5. septembra stolnico, so dobili po dovoljenje papeža Klemenca XI. popolni odpustek. — Stolnica se sedaj prenavlja že skoro leto

dni in prihodnje leto se bo z vso slovesnostjo obhajala dvestoletnica posvečenja.

Reški Hrvatje na Brezjah. Pred tednom se je s posebnim vlakom pripeljalo na Brezje pod vodstvom priljubljenega kapucina p. Bernardina na stotine reških Hrvatov. Oglledali so si tudi ljubljanske cerkve.

Pri dopolnilni volitvi za deželni zbor štajerski je bil izvoljen vrl krščanski mož, okrožni zdravnik v Kozjem g. dr. Jankovič. Njegov protikandidat liberalec Kunej je ostal v manjšini.

Od kmetske županske zveze. Poziv do županstev po toči dne 17. t. m. prizadetih občin. Neizmerno škodo je prizadela toča s silnim viharjem po nešteti mnogih vaseh. Zveza kmetskih županov obrača se do vseh prizadetih kmetskih občin oziroma njih županstev, da puste takoj po zvedenih ceniti dotične škode ter da brez odloga vpošljejo zvezi županov v Št. Vid dotične cenilne zapisnike, da jih načelstvo županske zveze uredi in poslanecem v nadaljno poslovanje za državno podporo vroči. Takoj pa naj županstva prizadetih občin to nezdgo naznanijo c. kr. okrajnim glavarstvom za odpis zemljiškega davka s prošnjo, da ista tudi izposluje pri državni vladi primernih podpor za tako hudo prizadete kmetovalce. — Načelstvo zveze kmetskih županov v Št. Vidu nad Ljubljano, dne 20. avgusta 1906.

Kmetska županska zveza je sklenila, da se obrne s posebno prošnjo na vojno ministrstvo in na državni zbor, da se premesti skladišče za smodnik iz pomerija ljubljanske okolice in isto zgradi v popolnoma ločenem svetu, kjer ni nevarnosti za življenje in imetje ljudstva.

Vseslovensko delavsko politično društvo s sedežem v Ljubljani. Tako je ime novemu društvu, kateremu je vlada že potrdila pravila.

Ljubljanski župan Ivan Hribar se je odpeljal kot zastopnik ljubljanskega mesta k otvoritvi jugoslovske razstave v Sofijo na Bolgarskem. Po drugih mestih prihajajo župani pozdravljat katoliške shode, na katerih se zbira cvet naroda. Ljubljanski župan jo pa raje pobriše tisti čas v tujino.

Državne poštne črte po deželi z avtomobil. Trgovinsko ministrstvo je pozvalo občine, naj izjavijo, če se hočejo udeležiti vpejlave državnih avtomobilnih poštinih prog po krajih, ki nimajo železnice. Tehnično so že dognali, da so avtomobilne poštne proge mogoče. Vodšina načela avtomobilnih poštinih

prog bi bila: Promet bi izvrševala država z omejeno garancijo udeležencev. Državne avtomobilne proge bi vozile poštne pošiljate in potnike. Vožna cena bi bila določena 6 do 8 vinarjev za kilometer. Avtomobile in promet bi izvedla poštna uprava. Udeleženci bi morali skrbeti za ustanovne stroške, država pa za prometne. Državne avtomobilne proge bi vozile po prometni potrebi in z ozirom na zvezo z železnicami. Občinski svet v Kranju je došlo vlogo odklonil.

Cilji liberalne stranke. Ta stranka gre svojemu koncu, to je gotova resnica. Zato nopenja vse sile, da se še nekaj časa obdrži na površju. 11. oktobra hoče sklicati še enkrat zaupni shod in na tem predložiti načrt, po katerem upa obdržati svoje že itak majhno številce pristašev. Toda kakšen bo ta program? Pred tednom ga je napovedal »Slov. Narod«. Prav nič se ne loči od onega francoskih framanonov. Liberalna stranka zahteva ločitev cerkve od države, češ, da ne pripoizna cerkvi nikake pravice do šole ter zahteva od cerkve popolnoma svobodno šolo, torej brezversko. Liberalna stranka je obupala nad delavstvom in je njegovo organizacijo prepustila popolnoma socialnim demokratom, torej brezvercem. Na vsej črti ima liberalna stranka en cilj in en vzor pred očmi: brezverstvo. Proti tej stranki se mora vzdigniti vsak poštenjak in po svoje pripomoči, da jo čim preje uničimo. Brezvercu ni prostora med vernim slovenskim ljudstvom.

+ **Odlkovanje.** Preč. g. Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju je bil imenovan za kn.-šk duhovnega svetnika.

Zadružna zveza je imela ponedeljek 20. t. m. ob izredno veliki udeležbi občni zbor pod predsedstvom dr. Kreka. Zastopane so bile tudi dalmatinske in istrske zadruge. Revizijsko poročilo je podal revizor osredne zveze z Dunaja g. Faschingbauer. Zaradi napadov nasprotnih listov slovenskih in nemških je namreč »Zadružna zveza« zahtevala natančno in strogo revizijo. Poročilo o rezultatih te revizije je sijano zadostilo za »Zadružno zvezo«, ki je danes priznana ena najbolj urejenih in najživahnejše poslujočih zadružnih zvez sploh. Obširno poročilo smo morali odložiti, omenjamo le to, da je bilo v »Zadružni zvezi« prošlo leto 285 zadrug (sedaj jih je že 321). Te so šteje 65.209 članov, ki so vplačali deležev za 2.098.126:08 K. Skupni promet vseh zadrug je znašal 169.513.845 kron 11-vin. Njih čisti dobiček znaša 381.649 kron 56 vin. Re-

servni zakladi vseh v »Zadružni zvezi« zduženih ljudi so znašli koncem lanskega leta 1.246.872 K 25 vin. Iz teh števil lahko vsakdo že razvidi, kako velikansko je delovanje zadružništva in kolike važnosti za narodno gospodarstvo je »Zadružna zveza«, ki je prava mati, pokroviteljica, braniteljica in pospeševalka zadružnega gibanja. Podrobno poročilo daje velemišerentent v pogled v sodelovanje. Pri nadomestnih volitvah so bili izvoljeni v odbor gospodje: dr. Matko Laginja, Iv. Stanonik, dr. V. Pegan, Iv. Mahalja, dr. Ivan Susteršič, Franc Jaklič. V nadzorstvo pa gg.: dr. V. Schweitzer, Ivan Podlesnik, M. Rant, Konrad Tekster, Iv. Hladnik. Udeleženci občnega zbora so imeli v »Unionu« skupen obed, med katerim je bilo več navdušenih napitnic. — Z zadovoljstvom se sme ozirati načelstvo na delovanje »Zadružne zveze«. Sicer je bila ravno to leto ta prekristna zveza izpostavljena najhujšim obrekovanjem. Lopovski napadi v »Narodu« so imeli namen jo uničiti, a vse njihovo umazano delo se je podrla in je imelo to dobro posledico, da je pripomoglo nehote, da se je resnica odkrila in da so nasprotniki zadružništva danes osramočeni.

Liberalni učitelji kranjski so jo dobro skupili od dr. Tavčarja v »Slov. Narodu«. Ker vidijo, da liberalni stranki ni veliko na učitelstvu, hočejo zlesti v socialistični tabor. »Učiteljski Tovariš« že polagoma pripravlja pot. Pred tedni je ta list silno nesramno napadel katoliški shod in se izrekel za svobodno šolo. Slovensko ljudstvo naj si dobro to zapomni, da je kranjsko liberalno učitelstvo, čigar glasilo je »Učiteljski Tovariš« za »svobodno šolo«, to je za šolo, v kateri bi se otroci ne učili nobenega krščanskega nauka, za brezversko šolo, za šolo brez Boga. Zalostna je ta izjava, a veseli nas le to, da so učitelji odkritosrčno izpovedali, kake namene in za kakimi cilji gredo. Takim učiteljem, ki se izjavljajo za svobodno šolo, krščansko slovensko ljudstvo ne more zaupati odgojo svoje dece. Z zgorajšnjo izjavo so že učitelji navratom, kakor socialna demokracija. Saj tudi ta zahteva, da se vzame cerkvi ves vpliv na šolo in da se verouk odpravi iz šol. Po dolgem času so se bratci vendar našli. Dobro, da se vedno bolj poznamo.

Šiška pri Ljubljani dobila nemško ime. Ta mesec se je vršil v Šiški občini zbor šulferajnske podružnice, ki ima namen pomemčevati otroke slovenskih starišev. Podružnici so dali ime Schönau in šteje že 150 članov. Nemški petelin dr. Binder je kajpada občnemu zboru poslal svoj pozdrav iz Gradeža, kjer je hladil svojo prevročo nemško kri. Šiškarji pa naj le pazijo, da ne bo nemški hrast v njihovi sredini zrastle do neba.

Slovenska Ljudska Stranka je privedila javen ljudski shod dne 18. t. m. v Bršljinu pri Novem mestu. Shod je otvoril predsednik političnega društva za novomeški okraj gospod Kokalj. Prvi je govoril gospod poslanec Šuklje o volilni reformi ter zavrnil laži liberalcev, da hoče naša stranka uničiti meščanstvo, ker bodo kmetje volili z meščani. Saj imajo mesta tiste potrebe, kakor dežela. Če ima kmet denar, ga ima tudi meščan, torej imata skupne interese. Liberalci so to gonjo uprizorili le zato, ker se boje za svoje mandate in bi radi dva mandata ljudstvu vzeli. Gospod poslanec Šuklje je zavrnil nadalje trditve Korošcev, da ni dr. Susteršič dovolj zanje storil, ki je vendar vsem poslancem znano, da se je on največ trudil, da bi Korošcem pomagal. — Za Šukljevem je govoril gospod poslanec Jaklič, ki je priporočal zbranim kmetom, naj se združujejo v kmečkih zvezah. Čim močnejši so, tem več bodo dosegli. Bičal je oblast, ki pošila v cestne odbore in okrajne šolske svete same liberalce. — Poslanec Pfeifer je poro-

čal o svojem državnozbornem delovanju, dr. Evgen Lampe iz Ljubljane je vabil na katoliški shod. Gospod mizarški mojster Malovič iz Novega mesta je izrazil željo, naj bi se Slovenska Ljudska Stranka ozirala na obrtnike, da dobe svoje poslance. Pohvalno je omenjal delovanje naših poslancev dr. Žitnika in dr. Korošca. Zbor je izrekel zaupnico našim poslancem, osobito dr. Susteršiču. — Ko se je prebral brzobavni pozdrav gospoda župana Matjašiča iz Rosalnic je gospod predsednik zaključil shod.

Veselje »Narodove«. »Narod« triumfira v nekem uvodnem članku in veselja poskakuje. »Nekoč bo zapisano v zgodovini: 11. decembra je umrl katolicizem na Francoskem? Torej ravno 11. decembra se bo zgodilo to, kar »Slovenski Narod« že toliko let tako goreče pričakuje. Gotovo bodo ta dan ob smrti katolicizma liberalci privedili veliko pojedino in ples. Srečen 11. december! Gotovo ga bodo proklamirali za velik narodni praznik in bodo vsako leto ta dan prelivali potoke vina in piva! Najbrže bodo izvolili Comba in Brianda za častna člana svoje nove svobodomiselnice stranke, ki jo zdaj imajo. Torej 11. decembra, ko stopi v veljavo novi francoski zakon o ropu cerkve in preganjanju katoličanov, bo ta velika slavnost. Dve stvari veselita »Narod« pred vsem: 1. da se bodo morali francoski katoličani skrivati odslej v katakombe, 2. pa, da ne bodo hoteli iti v katakombe, ampak da bodo postali taki pagani, kakor si jih želi uredništvo »Slov. Naroda«, ki s satanskim veseljem pozdravi vse, kar je protikrščanskega. Mi pa mislimo, da tudi 11. decembra še ne bo konec katolicizma; prej bo konec njegovih sovražnikov, kakor je bil konec tudi Neronov, Domicianov in drugih vzorcev naših liberalcev. Čudom se čudimo, da se na Kranjskem med kmečkim ljudstvom še najde kak človek, ki naroča »Narod«, ki bi najraje danes zatrl katoliško cerkev in pometal vse duhovnike v ječe. Kdor podpira ta list, je soodgovoren za vse lumparije, ki so v njem nagromaden dan za dnem.

»Zadružna zveza« se je preselila v nove prostore, in sicer v liho gosp. Regalija na vogalu Miklošičeve ceste in Dalmatinovih ulic, nad »Unionom«. Toliko na znanje tistim, ki imajo tam opraviti.

Strela ubila žanjico. V Mostiču sta vedrili sredi polja pod dežnikom dve žanjici s par otroci. Prišlo je nekaj dežja. A ko je že nehala deževati, se je nenadoma zabliskalo in srela je udarila v dežnik. Mlajšjo ženicu, ki je bila stara šele 17 let in doma iz Kranja, je strela na mestu ubila. Triletno dete, ki ga je držala v naročju, je ostalo nepoškodovano. Druga žanjica in še dvoje otrok so bili samo omanjeni.

Liberalna lumparija. Da so liberalci silno surovi, smo že davno vedeli, a da bi bili taki ljudje, kakoršne so se pokazali v nedeljo o priliki III. slovenskega katoliškega shoda, pa nismo mogli misliti. Na dan, ko je prihitelo na tisoče slovenskih mož in mladeničev iz vseh pokrajin, da tu pokažejo svoje versko prepričanje, prišla je vsa liberalna in socialno demokratska mularija zvižgat in ravsajat ter s tem kazat svojo oliko. Ti ljudje, ki pravijo, da so izobraženstvo slovensko, so se tako omadeževali s svojim nedeljskim postopanjem, da jih mora biti sram v dno duše in si ne bodo tega madeža nikdar izbrisali. Naše ljudstvo se je zgražalo nad tem početjem liberalne bande. To liberalno delo naj bi bili videli oni obmejni Slovenci, ki vedno povdajajo; naj se spravimo z liberalci, potem bi jih znali ceniti. Pritrditi bi nam morali, da s takimi barabami se Slovenska Ljudska Stranka, ki je stranka poštenega, vernega naroda nikdar in nikoli pajdašiti ne more. Z vsemi silami

bomo šli v boj proti tej pokvarjeni lumparski bandi in ne bomo mirovali preje, nego da jo poteptamo na vseh krajih. Komur je pa mar čast in blagor slovenskega ljudstva, bo šel z nami in nam pomagal izvrševati to domovinsko delo.

Gorenjske novice.

Izpod Grintovca.

g Popravek. Sklicujoč se na § 19. tisk. zak. z dne 17. decembra 1862, državni zakon, št. 6 ex 1863 zahtevamo v imenu mlekarške zadruge, reg. z. z o. j. v Cerkljah pri Kranju z ozirom na dopis »Izpod Grintovca«, objavljen v št. 33 »Domoljuba« z dne 16. avgusta 1906, odstavek: »z lažmi hočejo dokazati . . . da sprejmete v zakonitem času, na istem mestu in z istimi črkami v prihoni štetilki nastopni stvarni in resnični popravek: 1. Ni res, da kupci vračajo maslo mlek zadrugi, res je pa, da ga ni še nihče vrnil; 2. ni res, da kuhajo doma maslo (v zadrugi), res je pa, da ga ne kuhajo; 3. ni res, da blago prodajajo, kakor morejo, res je pa, kdor blago kupi, mora plačati za klg 2 K 50 h loco mlekarne. — Cerklje, 21. avgusta 1906. — Mlekarska zadruga v Cerkljah pri Kranju, registrovana zadruga z omejenim poročtvom. — Jožef Jenko ml., predstojnik.

Iz kranjskega okraja.

g Izobraževalno društvo v Smartnu je privedilo gospodu Hybašku, kaplanu iz Kranja, podoknico, predno je odšel na novo službo k sv. Jakobu v Ljubljano. V slovo zapelo je par pesmic, podpredsednik pa se je zahvalil gospodu Hybašku za njegov trud, da je s toliko vnemo in požrtvovalnostjo poučeval v Smartnu tamburaški in nekaj časa tudi pevski zbor. Naj odnese gospod s seboj v Ljubljano zavest, da ga bo tukajšnje izobraževalno društvo ohranilo v hvaležnem spominu.

g Sava je odnesla 16. t. m. v Drulovku pet in pol leta starega dečka Petra Draksler. Z nekim sedemletnim dečkom sta bredla vodo, a voda ga je odnesla. Doslej ga še niso našli.

g V Zapogah je pogorel 22. t. m. Hočevarjev hlev. Vodiška požarna bramba je takoj prihitela na pomoč, omejila je ogenj in rešila sosedna poslopja, ki so bila v veliki nevarnosti. Škode je 2000 kron, zavarovan pa je bil posestnik za 1200 kron. Sodi se, da je zažgal kak hudobnik.

g Nevhihta 17. t. m. je tudi pri nas naredila precej škode. Toča, debela kakor golobja jajca, je zelo poustošila zlasti ob Savi. Največ škode je naredila pri Sv. Katarini, po Gameljnih in Rašici. V šentvidski cerkvi je pobila mnogo šip. To je pri nas letos že druga huda nevhihta. Prvič smo imeli hud vihar, a brez toče, zdaj pa narobe. Dežja smo bili pa zelo veseli.

g Iz Senčurja pri Kranju. Kdor se misli udeležiti posebnega vlaka iz Kranja na Gorico in Trst, dne 15. septembra t. l., naj se oglasi vsaj do Malega Smarna pri katol. izobraževalnemu društvu v St. Jurju pri Kranju. Karte se ne bodo pošiljale vsakemu na dom, ampak oddajale se bodo z denarno nakaznico na kolodvoru v Kranju. — Primeren je ta izlet posebno za one, ki so se bili oglašili za na Sv. Goro. Naš vlak ostane 15. septembra t. l. v Gorici, da obiščemo še Sv. Goro in kardinala Missije grob. Drugi dan, 16. septembra se odpeljevo v Trst in še isti dan nazaj v Kranj, kamor dospemo okoli 9. ure zvečer. Ponočni razgrajalci so v Senčurju vedno glasnejši. Prišlo je že tako daleč, da niti ob delavnikih nimamo nobenega miru več

ponoči. Kako to? To je zato, ker so v novem občinskem odboru gostilničarji, ki drže v svoji sredi župana, kakor železni obroč; videti je, kakor bi bil župan popolnoma odvisen od njih.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Mekinj. Dne 19. t. m. je priredila k nam izlet moška in mladeniška Marijina družba iz Ljubljane pod vodstvom vlč. gospoda o. B. Pollak-a s krasno svojo zastavo. Došla je z jutranjim vlakom ter jo je na meji župnije čakala domača mladeniška družba. Vršila se je nato v župni cerkvi Marijini slovesna služba božja z leviti, pri kateri je pel oddelek pevskega zbora socialne zveze ljubljanske, propovedoval je domači gospod župnik. Po obedu v Fischerjevem hotelu so se sinovi Marijini udeležili tudi popoldanske službe božje pri nas. Posebno je bilo za nas spodbudno, ker so ljubljanski moške in mladeniči tako krepko, glasno opravljali svoje molitve v cerkvi; naj bi se glasna molitev povsodi upeljala! Po cerkvenem opravilu je ljubljanskim gostom napravila domača mladeniška Marijina družba trdi nekaj v zabavo: kratek čas s tamburanjem in enim smešnim prizorom, na kar so se ljubljanski izletniki vrnili s popoldanskim vlakom v Ljubljano. Četudi je skoraj celi dan pomalem deževalo, vendar to ni kazilo splošnega veselja.

Marijina slovesnost na Goričici. Iz Domžal se nam piše: 15. avgusta se je vršila na Goričici prelepa Marijina slovesnost, ki ostane gotovo v trajnem spominu vsem, ki so se je udeležili. Preč. gospod dekan Ivan Lavrenčič je ta dan slovesno blagoslovil novo lepo Marijino kapelico, ki stoji na kraju, kjer je poprej že stoletja ljudstvo častilo Marijo „priebežališče grešnikov“ ter se jej s posebnim zaupanjem priporočalo v vseh težavah. Staro kapelico pa je zob časa popolnoma razdejal. Da se zgodovinski značaj Goričice ohrani, po stavila se je zato na tem mestu letos nova kapelica po zares mojstrskem načrtu domačina Fr. Ravnikarja. Kapelica sama kakor tudi ves prostor pred njo je bil z venci in z mlaji prekrasno okinčan. — Čast vsem, ki so za to toliko vencev napletle. Ob nol 3. uri popoldne je preč. gospod dekan ob asistenci šestih duhovnikov pred stanovanjem kiparja Karola Hrovata v Stobu blagoslovil starodavno, a po omenjenem kiparju sedaj popolnoma prenovljeno Marijino podobo. Pevci zapoje Marijino pesem, vrla domžalska godba zaigra, mladeniči Marijine družbe vzdignejo podobo ter jo v slovesni procesiji prenesejo na Goričico. Za zastavo Marijine družbe so se vrstili moške in fantje, katoliško izobraževalno in podporno društvo, mladeniči in dekleta Marijine družbe, do sto belo oblečenih deklic z venci, veferansko društvo z zastavo, požarni brambci iz Domžal in Stoba, domžalska godba, pevci, duhovščina, podoba Marijina, katero so spremljale ob strani dekleta Marijine družbe z venci in gorečimi svečami. Pred podobo pa so tri družbenice na blaznici nesle zlato Marijino krono. Za tem so šle ženske, vse v parih in glasno moleč sveti rožni venec. Na gričku je gospod dekan najprej blagoslovil kapelico kot pravo mašno kapelico, nato pa v prekrasnih, uavdušenih besedah izpregovoril o moči in ljubezni nebeške Matere do nas vseh. In ko je naposled kronal Marijo in v prelepi molitvi varstvu nebeške Matere izročil vse ljudstvo, celi kraj, tedaj so solze v očeh navzočih pričale, da najlepši biser v lepoti tega kraja, v dobroti tega ljudstva je — hvaležna ljubezen

do nebeške Matere. Darovanje in slovesne pete litanije v cerkvi so zaključile to prelepo slovesnost, za katero bodi preč. gospodu dekanu in vsem, ki so se zanjo potrudili, izrečena najtoplejša zahvala. Ti pa, prijazni bralec, si o priliki sam oglej to kapelico in sam presodi, kako zelo so se vsi prizadeti mojstri — na čelu jim zidarski mojster M. Hočevar — potrudili, da so res kaj lepega naredili.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Škofje Loke. Katoliško izobraževalno društvo v Škofji Loki ima v nedeljo, dne 2. septembra ob 8. uri zvečer izredni občni zbor. Na dnevnem redu je volitev novega predsednika in podpredsednika. Društveniki, pridite v polnem številu!

g Iz St. Vida nad Ljubljano. Naš Žirovnik so sicer učen gospod, a svetega pisma nam za enkrat še ne bodo razlagali. Prvič naj sveto pismo zato pusti pri miru, ker ga nikjer ni študiral, razen v »Slov. Narodu« in »Gorenjcu«, drugič pa sveto pismo ne spada v njegovo »naravoslovje«, ki ga predava svojemu mlademu liberalnemu naraščaju. In še nekaj! Žirovnik hodi v cerkev k maši, torej priznava, da je katoličan. Katoličan pa ne more in ne sme dvomiti nad svetim pismom, katoličan ne more trditi, kakor baje uči Žirovnik svoje ljudi, da je sveto pismo sama izmišljena bajka, da se dajo vsi čudeži po naravi razložiti. — Ljudje božji! Ali morete takemu človeku z mirno vestjo zaupati svoje hčere in sinove?

Dolenjske novice.

Iz Ribnice.

g Zdaj pa že bo. Za temelj se je pričelo kopati novemu šolskemu poslopju v Dobropoljah. Stara koklja ne more več spraviti vseh piščancev pod peroti, zato bo treba nasaditi tudi mladi.

d Tudi kaplanski dvorec v Dobropoljah se bo ne sicer temeljito, ker temelj ostane kakor je bil, vendar do dobra popravil, ker je bila že skrajna potreba. Saj je pa tudi prav, da je za novega kaplana saj prenovljena kaplanija.

d Posebnega vlaka za katoliški shod nam ravnateljstvo ni dovolilo. Vprašanje je, ali ga ni moglo, ali ga ni hotelo?

d Mihael Gruhek je v noči od petka na soboto nenadoma umrl. Bil je vpokojeni davčni eksaktor unijatske cerkve. Vsakega dobrega človeka je nazival »zlata dušica«, a to je bil tudi sam. S svojim, odkrito prijaznim občevanjem je omilil pri ljudeh še celo svoj pri davkoplačevalcih nepriljubljeni stan. Svetila mu večna luč!

d Celih deset otrok bo vstopilo prihodnje leto v gregorsko enorazrednico. Gregorci na delo, brez dvorazrednice ne izhajate!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Šmarja. Zapustil nas je č. g. kapelan Val. Sitar ter se podal na svoje novo mesto. V teku tukajšnjega svojega bivanja si je pridobil srca vseh svojih faranov. Kajti s svojo prijaznostjo in vsestransko požrtvovalnostjo in vnetostjo za dušni kot tudi telesni blagor svojih ovčic je vseskozi sejal le seme vnetosti za vse blago in dobro. Pridobil si je nežna srca mu izročene mladine kot tudi odločnost in trezno voljo vseh resnih in za dobro vnetih mož. To se je najbolj pokazalo pri njegovem odhodu. Šmarci bomo odšlega go-

spoda dolgo ohranili v blagem spominu, ob jednem pa hodili po poti, ki nam jo je začrtal ter nadaljevali njegovo delo. Odšlemu gospodu želimo ravnokar blagih in vrlih vspehov v njegovi novi službi, kot jih je dosegel pri nas in mu kličemo: Hvala za trud, Bog ga živi!

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Sušo smo imeli na Vipavskem. Želeli smo si dežja in dobili smo ga še o pravem času. In zdaj smo zadovoljni, ker upamo na veselo jesen. Sadija bo dosti, tudi drugača živeža nam ne bo manjkalo. Grozdje še tudi zadosti dobro kaže vkljub temu, da je parkrat padalo škodljivo ledeno zrnje. Ako nas torej Bog obvaruje daljnih nesreč, bomo v jeseni lahko postregli kupcem z izborno kapljico rulinca in pristnega vipavca. Samo s Planine čujemo glas, da je ondi toča napravila precej škode, vendar pa upamo, da ne bo tako hudo, kakor se sliši.

n Se enkrat naša klet. Znanj potovalni učitelj Gombač je bil opetovano v kleti našega kmetijskega društva v Vipavi. Grajal je pri kleti zlasti tri reči: 1. da je previsoka; 2. da nima oken; 3. da sodi leže na previsokih legah. Vse te hibe so bile obešene na visoki zvon v »Slov. Narodu«, kjer se je pisalo in lagalo o naši kleti kot o stvari, ki je čisto ponesrečena in skažena. Najbolj zanimivo je pa to, da so vse ono, kar je pisal »Narod«, vedeli tudi pri ministrstvu na Dunaju. Kdo je o tem poročal na Dunaj, pač ni težko uganiti. Konec meseca junija pa je prišel od samega ministrstva z Dunaja (kakor smo že zadnjič poročali) izvedenec v teh stvareh gospod Fr. Kurman. Čuli smo, da se je imenovani gospod bal priti v našo klet, češ, kaj bom hodil gledat klet, o kateri se je strokovnjak Gombač izrekel, da je skažena. Toda glejte čudo! Strokovnjak v ministrstvu na Dunaju je pohvalil rpi naši kleti prav posebno one tri reči, katere je »strokovnjak« Gombač tako grdo pogrjal. Poln hvale je zapustil našo klet in pa v prepričanju, da je bilo ministrstvo popolnoma napačno podučeno o vsi ti stvari. Mi se seveda prihoda gospoda Kurmana nismo strašili, ker smo popolnoma zaupali v zvedenost gospoda vodje Riharda Dolence, po čegar načrtu se je delala klet. Da nas naše nade niso goljufale, je pokazala preiskava. In s tem je rešena tudi čast gospoda vodje Riharda, katerega je svoj čas obrekljivi »Narod« tako grdo napadel. O vsej stvari si vsakdo lahko sedaj napravi svojo sodbo.

Ildrijske novice.

n Gospod rudarski nadsvetnik Billek je odšel na šesttedenski dopust.

n Povožili so igrajoči se otroci štiriletno deklico vdove Kosmač. Peljali so se na vozičku od cerkve sv. Trojice navzdol mimo mestne hiše na veliki trg. Otrok je bil zelo obtočen in se dolgo ni zavedel.

n Katoliška delavska družba v Idriji je dne 18. avgusta skupno romala na sv. Višarje. Romanje je spremljal gospod katehet Oswald.

n Na c. kr. rudarski ljudski šoli se število otrok množi od leta do leta kakor malokje. Dekliški in deški razredi imajo vsak svoje vodstvo, na obeh so do tretjega razreda paralelke, pa v vsakem oddelku je otrok dosti ali pa še preveč. V četrtem razredu, kjer ni paralelke, se jih nabaše nad 70. Tu pa podučuj učitelj, če moreš, v taki tesnobi! Kakšen znak

in v poletnem času kaka neznozna vročina! Z rudarsko direkcijo so se pogajali za paralelki v obeh štirih razredih. Direkcija se boji stroškov. Pa kje najti tudi prostor? In če dobi deklinski oddelek še osmi razred, kaj potem? Prizidavati bo treba, pa da bi se pri tem direkcija ne zadovoljila že, če se odpomore najhujši stiski. Pri zidanju šolskih poslopj se naj pač gleda za par desetletij v prihodnost.

iz raznih krajev Notranjske.

n Vrhnika. Iz Vrda se nam poroča: Poziv v predzadnjem »Domoljubu« na naše oskrbnitvo, da predloži račune za zadnji dve leti, hima dozdaž še nikakoršnega uspeha. Pardon! nekaj uspeha je pa vendar. Gosp. K. Jelovšek je govoril in to je veliko. In sicer se je proti nekemu izmed svojih prijateljev tako-le izrazil: »Ja, kakšne račune pa hočejo od mene imeti, saj nimam nič denarja«. Ko smo ta izrek čuli, nam je kar sapa zastala. Ta je pa dobra! Torej, ako ni denarja, čemu potem račun? Ali smo v Rusiji? Bog zna, če bi bil gosp. Karol zadovoljen, ako bi mu njegov blagajničar dal tak odgovor? Mi bi pa ravno zato, ker denarja ni, radi vedeli, kam je prešel in za kaj se je potrošil. Podobčina Vrd ima tele dohodke na leto: najem od lova 876 K, najem za pašo približno 70 K, za pobiranje prapota preteklo leto 70 K, znaša 1016 K. Izdatki so nasledni: za nočnega čuvaja 168 K, za gozdnega čuvaja 480 K, skupaj 648 K, torej ostane 368 K za leto 1905, za leto 1904 nekaj manj. Novi most se izplačuje iz občinskih doklad, torej kam pride vsako leto preostanek? Ako se ta preostanek daje na račun za most, nimamo nič zoper to, vedeti pa hočemo na vsak način nekaj gotovega. Ljudstvo tirja pojasnila od gosp. oskrbnika. Sicer naj izvaja posledice.

Stajerske novice.

§ **Ptujski mestni očetje** so sklenili sledeče resolucije: Vsemogočni Wastian naj doseže: 1. da se odpravi sedmi slovenski mandat na Štajerskem. 2. Da se bodo smela v prihodnje volilna okrožja spreminjati samo z dvetretjinsko večino poslancev, torej samo z dovoljenjem Nemcev, in 3. da se od Avstrije odcepi slovanska Galicija. — No, zmerni gospodje niso! Zelje jim sicer ni zameriti, ali izpolnitve ne bodo doživeli. Gospod župan Ornič, ste še premalo zemeli spekli!

§ **V Mariboru** se je vršil zaupni shod dne 23. avgusta. Zbranih je bilo na njem 500 zapnikov s Štajerske in Koroške. Govorili so poslanci dr. Ploj, Grafenauer, Roš, odvetnik dr. Brejc, profesor Verstovšek i. dr. Shod se je izrekel za splošno in enako volilno pravico, izrekel slovenskim Korošcem simpatije ter pozval slovenske poslance, naj pribore Korošcem še en mandat in dosežejo, da se slovenske občine štajerske izločijo iz nemških. V skrajni sili naj se poslužijo obstrukcije.

§ **Novi most pri Brežicah** so otvorili brez Slovencev. Slovenci so namreč sklenili, da se ne udeležijo slovesne otvoritve vsled nečuvnih krivic, ki jih Nemci napravljajo pri vsaki priliki Slovincem.

§ **Odlikovani slovenski čebelar.** Na razstavi v Ljubnem je bil odlikovan naš rojak gospod Josip Pajtlar, učitelj pri Sv. Miklavžu pri Slovenjemgradu, z drugo državno kolajno. Razen tega je še dobil kot darilo stiskalnico za izdelanje umetnih satov. Stiskalnica ima precejšnjo vrednost.

§ **Odvetnikov na Štajerskem** je 168 in 64 odvetniških kandidatov.

§ **Šolski svetnik č. g. Ivan Krušič** je 19. t. m. bral v opatijski cerkvi celjski zlato mašo. Od vseh strani so prišli ga počastiti ta dan njegovi nekdanji učenci. Poklonili so mu zlat kelih z napisom: »1856—1906. Hvaležni učenci svojemu ljubljenu profesorju Ivanu Krušiču ob zlati maši.« Med učenci sta tudi prevz. knezoškof dr. Mihael Napotnik in mil. g. prelat Hribovšek, ki je imel pri zlati maši slavnostni cerkveni govor. — Predobremu gospodu zlatomašniku kličemo tudi mi: Bog Vas živi še mnoga leta!

§ **Zlata poroka.** Uljudno se naznanja, da sta Blaž Kovše in njegova soproga Neža, rojenja Iršič, 19. t. m. slovesno obhajala zlato svojo poroko.

§ **Iz Braslovč** se nam piše: Dne 17. t. m. je treščilo v gospodarsko poslopje posestnika Franceta Travner v Kamenčah. Strela je ubila enega konja in zažgala poslopje, ki je bilo hkrati v plamenih. Velika nevarnost je bila za sosednja poslopja, zlasti za Travnerjevo hišo, koje se je ogenj prijel. Ob pravem času so pa prišli gasilci iz Braslovč, hišo rešili ter ogenj omejili samo na prvo pogorišče.

§ **Tujci v Celju.** Leto za letom prihaja v Celje manj tujcev. Že od nekdaj so se pravi Nemci ogibali Celja, ker jim ni bilo prestatu z naduto celjsko ponemčeno sodrgo, ki je hotela biti bolj nemška, kot Nemci sami. Če si je kak Nemeč dovolil izražati svoje mnenje, zlasti če se je pokazal nasprotnika Bismarckovanju ali če si je celo upal priznati, da je Celje pravzaprav slovensko, si ni bil več svest življenja. Zlasti se spominjamo nekega višjega oficirja, ki bi ga bili kmalu v Waldhausu pobili, ker ni hotel vstati pri Wolf-Marschu! Kaj čuda, če se ljudje potem mesta ogibljejo. Letos je sezona posebno slaba. Nekaj Ogrov, Hrvatov in Italijanov je bilo tukaj, pa so že skoraj vsi odšli. To imajo Celjani od svojega nemštva! Pristnim Nemcem se njih komedije gabijo.

§ **Županske zveze za Spodnje Štajersko** je pred par meseci »snoval« nezrel redakter »Domovine«; na raznih shodih je mlilat prazne fraze in vsaki teden se je čitalo isto stereotipno poročilo o teh shodih, polno puhlih fraz, kot pri »Domovini« redakterja: »Kaj je z zvezo, kaj je s pravili?« Ako ne razumie stvar i dovršiti, naj nikar ne vtika svoj nos v take resne zadeve, ki potrebujejo moža, ne pa mladeniča, da jih izvede. Ljudstvo poprašuje, kdaj bodo pravila potrjena. Zadnji čas je, da se že osnuje nameravana zveza vseh slovenskih županov, ne pa taka, kot znana liberalna, ki je hitro v Bogu zaspala vsled nezmožnosti voditeljev.

§ **Spremembe v kapucinskem samostanu.** V Lipici so imeli oo. kapucini kapitel. Izvolili so za provincijala celjskega gvardijana č. o. Donata Zupančič, rodom iz St. Vida pri Zatičini na Dolenjskem; definatorji so postali: O. Kerubim iz Lipice, o. Gothard iz Hartberga, o. Kajetan iz Gorice in o. Sigismund iz Murave.

Koroške novice.

k **Političen shod** je bil zadnjo nedeljo pri Likebu v Dobu. Udeležba je bila precej dobra. Govoril je deželni poslanec Fr. Grafenauer o položaju v deželi, šoli in o gospodarstvu nemške večine v deželnem zboru. — Gosp. kaplan Sadjak je govoril o svobodni šoli in kmetski organizaciji. — Gospod Slatinšek se je v vznesenih besedah zahvalil gospodu poslancu Grafenauerju za njegov trud za slovenske kmete. — V nedeljo, dne 19. t. m., je bil politični shod v Vogrčah pri Škofu.

k **Strela je udarila** v sredo v skedenj posestnika po dom. Jurca v Vogrčah. Po hitri pomoči pod vodstvom vrlega gospoda župnika Slatinšeka in gospoda deželnega poslanca Fr. Grafenauerja, ki je ravno tam postavljaj nove orglje, so rešili skedenj. Nevarnost je bila za celo vas velika, ker primanjkuje vode in brizgalnice.

k **Ušel je predzadni petek konj**, ki ga je jezdil neki grajski služabnik iz Pliberka, in močno poškodoval neko žensko s Prevali, ki je bila namenjena na božjo pot k Sv. Luciji.

k **S Sv. Višarj** se nam poroča z dne 19. t. m.: Danes sneži. Zjutraj ob šestih je toploter kazal 4 stopinje C.

k **Snog je padel** zadnje dni po koroških in tirolskih gorah.

k **»Narodni dom« v Celovcu.** Nemški listi so jako razburjeni. In kako bi ne?! Saj jim grozi strašna nevarnost, da na Novem trgu zgradi neki slovenski tržaški bogataš v onem Celovcu, kjer sicer čuješ po ulicah časih več slovenščine, kakor nemščine, slovenski »Narodni dom«. In zato pozivljajo Nemce, naj vse store, da preprečijo zgradbo »Narodnega doma« v Celovcu.

k **Gora se ruši.** Z gore »Hochstadel« med Nikolsdorfom in Labodom na Koroškem že dalje časa neprestano leti kamenje in sipa, da je gora skoraj neprestano v oblakih prahu. Kot cele kočve velike skale drviyo z močnim bobnenjem v dolino, ki je že nad 1000 metrov na dolgo in 500 metrov na široko pokrita s skalami in sipo. Bati se je, da skale zasujejo vse bližnje ceste v dolini.

Tinje. Hvala Bogu, novega gospoda prošta smo dobili. V torek dne 14. avgusta so bili v Celovcu od milostjivega knezoškofa instalirani in na Veliko Gospojnico smo imeli čast jih imeti v naši sredini. Bog nam ohrani g prošta in blagoslovi njihovo delo. V dobrem spominu bomo ohranili našega blagega dosejanega gosp. provizorja Jan. Dragasnika.

Primorske novice.

p **Tatovi soli.** Iz Pirana se nam poroča: Pred tedni so ukradli tihotapci devet vreč najlepše bele soli. Dva finančna stražnika sta jih zalotila ravno, ko so nesli tihotapci sol v Gore. Tihotapci so pometali vreče proč in jo popihali. Finančna stražnika sta bila zadovoljna, da sta dobila ukradeno cesarsko blago.

p **Žrtev materinske ljubezni.** V nedeljo popoldne je sedela žena brivca Ivana Husnika na Reki s svojo par mesecev staro hčerko pri mizi in nalivala krog samovara špirit. Ta se je nenadoma vnel in plamen je objel otroka. Mati se je vrgla preko njega in tako zadušila plamen na hčerki popolnoma. Sama pa se je pri tem po želodcu, po rokah in nogah tako nevarno opekla, da leži zdaj v bolnici.

p **Vojaško nadzorovanje v Pulju.** Armadni nadzornik nadvojvoda Friderik je dospel v soboto ponoči v Pulj. Spremljal ga je tudi poveljnik graškega armadnega zbora fcm. Succovaty. Vojaški, cerkveni, civilni, krajevni in avtonomni dostojanstveniki so sprejeli nadvojvoda na kolodvoru. Nadvojvoda nadzoruje puljsko posadko. Isti dan zvečer je zapustil nadvojvoda Pulj.

p **Angleško brodovje v Trstu.** Tržaški župan dr. Sandrinelli je pridedil pojedino dne 21. t. m. zvečer na čast angleškemu brodovlju, ki je obiskalo tržaško pristanišče. Povabljeni so bili angleški častniki. Z garden party je pa počastil podadmiral Weber angleške častnike. Angleški poveljnik podadmiral sir Lambton je pa pridedil 22. t. m. lunch, h kateremu je bilo povabljenih mnogo oseb. Angleško brodovje

zapustilo je v petek tržaško pristanišče. Dne 22. t. m. dopoldne so z izrednimi vojaškimi častmi pokopali na bronchitisu umrlega angleškega podčastnika Sandersa. Pogreba so se udeležili tudi tržaški veteranci, avstrijski mornariški častniki, oddelek mornarice in odposlanstvo podčastnikov 97. pešpolka.

Požar v gozdu. V torek popoldne malo pred 2. uro je začelo goreti grmičevje ob novi železniški progi pod openskim vrhom, in sicer na posestvu dedičev Piščanc. Iz hotela Obelisque na Opčinah so bili telefoničnim putem pozvani gasilci, ki so s pomočjo tamošnjih ljudi tekom pol ure pogasili ogenj, ki je bil nastal iz isker stroja nekega vlaka. Ogenj je požgal približno 3000 štirjaških metrov grmičevja.

Tiskovna pomota. Na Mirnem pri Gorici se ni vršila vsled slabega vremena 15letnica katoliškega društva, temveč se vrši z istim vspešnim dne 2. septembra. V »Domoljubu« se je bila vrnila neljuba pomota.

Velikanski potres v Južni Ameriki.

Potres je grozno gospodaril. Malone vsa bivališča ob morski obali so porušena. Malone popolne razvaline so kraji San Francisco del Monic, San Antonio, Cartagena. Najbolj so trpele po potresu province Valparaiso, Aconca Jua, Liniache, Llai-Llai in Noviego. Škodo v Chile cenijo na deset milijonov funtov šterlingov. Lahni potresni sunki se še pojavljajo (21. t. m.), prenehali so požari. Brez strehe je 60.000 oseb. V Santiago de Chile delajo lope za 30.000 valparaiških beguncev. Med Santiagu de Chile in Limacho so v toliko popravili železniški tir, da vozi zopet železnica. Valparaiška poročila trde, da je ponesrečilo ob potresu več tisoč oseb, natančno število ni znano in se suče cenitev med 2 do 12 tisoč ponesrečencev. Večina Valparaisa je popolnoma porušena. Ostali del je popolnoma nesposoben za stavbišča. V odmorih se ponavljajo potresni sunki. Uradno poročilo valparaiškega guvernerja chilenskemu predsedniku naglašja, da je mesto popolnoma uničeno. Število mrtvih cenil na 300, ranjencev pa na več kot 800. Primanjkuje pitne vode, otežkočeno je zaradi velikega strahu tudi pokopavanje mrtličev. Potresi se ponavljajo in otežujejo položaj.

Reuterjev brzovaj poroča o novem lahkem potresnem sunku v Valparaisu. V Limi in Huachu so čutili 20. t. m. enajst potresnih sunkov.

Podrobna poročila o valparaiškem potresu opisujejo grozno noč 16. t. m. Tresla se je neprestano zemlja, bliski so razsvetljevali noč, padal je dež, kakor da se je utrgal oblak. Vmes se je pa čutilo zvonjenje. Vsakemu potresnemu sunku je sledilo kričanje množice in skupna molitev. Ne glede na blato po cestah so molile množice kleče. Veter je nesel pepel in iskre tudi v oni del mesta, ki bi bil sicer ostal nepoškodovan. Komaj se je nekoliko pomirila zemlja, so naznanjali rdeči ognjeni plameni, da gori trgovinski mestni del. Sledili so še bolj grozni prizori. Nič več niso poslovali naznanilci ognja, porušene so bile telefonične zveze, vodovodne, plinove in električne naprave. Požarna bramba ni mogla na kraj požara. Brzovjavne žice, razvaline in obupana množica so ji zapirale poti. Strašen je bil položaj ponoči: tema, podzemsko gromenje pa požar. Jutranja zarja ni prinesla nikake pomoči. Zemlja se je neprestano tresla, valil se je dim. Prebivalstvo je bežalo na griče. Mesto je prepustilo vojakom in policiji, ki so se z vso silo borili proti ognjenemu morju.

Tudi v Santiagu je bila noč strašna. Prvi potresni sunek je trajal 4 minute 50 sekund.

Zvonovi so pričeli sami zvoniti, podobe so se zibale na steni. Mesto je rešilo le, ker je bilo gibanje okroženo. V Limachu sta porušeni dve vojašnici. Ubita sta bila dva častnika. Mnogo oseb je za zblaznelo.

Policija je zaprla nekega blaznega rdeče oblečenega moža, ki je trdil, da je sin božji in protokoval konec sveta. Da ga ni rešila policija, bi ga bilo obesilo razljučeno ljudstvo.

V mestu Talca je jako razburilo prebivalstvo, ker je grozilo po potresu nenavadno razburkano morje, da preplavi mesto. V Quilloti je porušil potres dne 22. t. m. še ono malo hiš, ki so ostale nepoškodovane. V Valparaisu, mestu groze in strahu biva prebivalstvo v šotorih in po lesenih lopah. Večina prebivalstva pa strada. Množica oblega mesnice. Mesarji pa draže tako meso, da ljudstvu ni mogoče plačevati zahtevanih visokih cen. Množico so mesarji tako razdražili, da je pričela podirati mesnice. Nastopiti je moralo tudi vojaštvo, da je branilo mesarje.

Chilenska vlada namerava zahtevati, da dovoli kongres 100 milijonov dolarjev za zopetno zgradbo Valparaisa. Vlada je že dovolila dva milijona pezet za žrtve potresa. Vlada gradi povsod začasna poslopja. V Chileju so ustanovili podporni odbor.

S III. slov. katoliškega shoda.

Ob sklepu lista smo dobili še to poročilo. Obširneje poročilo bomo objavili v prihodnjih številkah »Domoljuba«, da dobé cenjeni naši bravci popolno sliko tega veličastnega shoda. Po pozdravu gospoda kanonika dr. Šariča iz Sarajeva je razpravljaj štajerski državni poslanec dr. Korošec o kmečkem vprašanju. Kazal je na žalostni položaj kmečkega stanu, katerega sedaj tare v Avstriji 8000 milijonov vknjiženih dolgov. Zahteval je, da država posveti kmečkemu stanu vse sile. Kmet sam pa se mora zavedati svojega velikega in važnega pomena v domovini in državi, saj je ravno on državo vzdržujoči stan. Končal je gospod govornik svoj velevažni govor, katerega bomo priobčili, z lepimi besedami: Slovanski katoliški kmetje! Katoliški shod vas pozivlje, da nesete idejo stanovske zavesti seboj in zbirate svoje sotrpine. Potem bo država videla, da ne sme zanemarjati tako važnega stanu. — V imenu goriškega krščanskega delavstva je pozdravljaj shod g. Cotič iz Mirna pri Gorici. Nato je govoril gosp. poslanec dr. Krek o katoličanstvu in socialnem vprašanju. Na poziv gospoda predsednika se pošljeta udanostni izjavi sv. očetu Piju X. in presvetlemu cesarju Francu Jožefu. — Med tem ko je naše ljudstvo zborovalo na shodu, se je zunaj zbirala podivjana liberalna tolpa. Žvižgala in vpila je, da je dobil človek vtis, da sliši žvižg razposajenih pastirjev na paši. Dr. Tavčar in Kristan, ki sta se ta dan pobratila na vrtu »Narodnega doma«, ta dva človeka, ki ju veže v prvi vrsti sovraštvo do Boga, vere in cerkve, sta nahujskala tolpo mlečnozboih paglavcev, da so prihiteli izzivati zborovavce. Da ni bila poleg tropa policistov in orožnikov, nad 50, ki so čutili to druhal, tedaj bi bila odšla s potolčeno butico domov. V tej druhal je bilo nekaj poštnih uradnikov, nekaj liberalnih učiteljev, med temi znani Luka Jelenc, ki si je kupil piščalko, da je žvižgal nanjo. Orožniki so konečno zapodili to druhal. Po shodu pa je na poziv našega dr. Šusteršiča spremljalo na tisoče mož med burnimi živjiv-klici vse tri nadpastirje do škofijske palače. To je bil eden najlepših prizorov. Bojazljivi liberalci so se poskrili po vseh luknjah. Tujci so si ogledovali popoldne Ljubljano. Mir se ni kalil. Le po noči okrog

11. ure je doneslo neko izprijeno človeče najeto od ljubljanskih liberalcev pred stolnico petardo, ki se je razstrelila s strašnim pokom, da se je vse prebudilo. Najeti zločinec je ušel. Ravno s tem satanskim činom so se izkazali liberalci s socialisti, da niso nič boljši od anarhistov, katerim je človeško življenje ničla. — V ponedeljek zjutraj je opravil sveto mašo v stolnici prevzvišeni knezoškof mariborski dr. Napotnik. V raznih prostorih so zborovali odseki. Popoldne ob pol 6. uri je bilo slavnostno zborovanje. Za predsednika je bil zopet izvoljen gospod državni in deželni poslanec Povše. Prisrčno je pozdravljaj navzoče škofo, oba kneza Ernesta in Hugona Windischgrätzta, grofa Choriškega kot zastopnika deželne vlade, in celo vrsto drugih dostojanstvenikov.

Za njim je pozdravil zborovavce v imenu dunajskega katoliškega shoda tajnik baron Spinette v slovenskem jeziku, kar je izzvalo nepopisno navdušenje. Pozdravljajli so shod vrli zastopniki Čehov iz Morave, zastopnik iz Dalmacije, vseučiliški profesor dr. Pazman iz Zagreba v imenu Hrvatov, v imenu slovenskih katoliških učiteljev gospod poslanec Jaklič, v imenu katoliških dijakov g. Dolenc itd. Ob 8. uri se je zaključilo zborovanje. Delavci so priredili izborni obisk večer udeležencem shoda. Počastila sta krščansko delavstvo knezozadško goriški dr. Sedej in knezoškof ljubljanski dr. Jeglič in mnogo drugih odličnjakov. Vršilo se je petje, govori, deklamacija, vmes pa so svirali tamburaši. — V torek zjutraj je daroval sveto mašo v stolnici ekscelecna tržaški škof dr. Nagl. Ob 9. uri je bilo slavnostno zborovanje. Navzoči so bili zopet knezozadško dr. Sedej, dr. Nagl in dr. Jeglič. V imenu kmetov je pozdravljaj shod gospod deželni poslanec Demšar, v imenu nove županske zveze župan Stanonik iz Horjula, v imenu trgovcev Treven iz Idrije, v imenu obrtnikov gospod krojaški mojster Ložar. Nato je govoril g. dr. Schweitzer o razporoki in svobodni šoli, g. dr. Breclj iz Gorice o socialni izobrazbi, g. profesor dr. Opeka o književnosti, g. profesor E. Jarc iz Kranja o kulturnih silah katolicizma. Ob 3. uri pop. je bilo zadnje zborovanje. Govorili so gospod Gomilšek: O organizaciji, gosp. dr. Krek: Socialno delo, g. Gostinčar: Delavci in kulturna ideja, gospod predsednik Povše: Kmečki stan in sedanji čas, g. dr. Šusteršič: Katolicizem in klerikalizem, in nazadnje premil, g. knezoškof dr. Jeglič. Djaški komerz je zaključil III. slovenski katoliški shod.

Drobtine.

Katoliškega shoda v Essenu (Nemčija). se je udeležilo 43 do 45 tisoč katoliških delavcev. Priredili so tudi krasen izprevod. Korakali so pred kardinalom dr. Fischerjem v 30 dvovrstah vsako minuto 400 mož. Po izprevodu so imeli šestnajst shodov. Samo v slavnostni dvorani je bilo zbranih 10.000 delavcev.

Strupene znamke. Na Angleškem so izključili iz prometa znamke po tri pene (angleški denar), ker je kemična preiskava dognala, da so strupene. Svetlo rumene barve so in vsaka ima v sebi 1 miligram strupa. 100 miligramov strupa, torej sto takih znamk zadostuje za zastrupljenje.

Princ umrl v izvoškovem vozu. Nagle smrti je umrl kanonik v Eichstädtu princ Filip Arenberg. Bil je v Badenskih toplicah in je obiskal tudi Dunaj, kjer mu je postalo sla-

bo. Princa so takoj prenesli v izvoščka, ki ga je peljal v Karlovo cerkev, kjer so ga še previdili s sv. zakramenti za umirajoče, od koder so ga peljali v Wiedensko bolnišnico. Princ je bil pa že mrtev, ko ga je bil pripeljal izvošček pred bolnišnico. Bil je v 58 letu.

Jetika neozdravljiva. Pariški profesor Maraglinio izjavlja v »Matinu«, da znanost ne pozna nobenega specifičnega sredstva proti jetiki, marveč le sredstva, ki vplivajo, predno nastopi bolezen. Motijo se učenjaki, ki obetajo sredstvo proti jetiki.

Otročja igra z žalostnim koncem. V Bostonu se je odpravljala na letovišče imovita trgovska obitelj. Trije majhni otroci so se igrali, kjer je stal velik odprt kovčeg. Bil so sami in so nanesti v ta kovčeg blazin legli nanje in zaprli končno pokrov nad seboj. Kovčeg se je trdo zaprl in mati, ki ga je iskajoč otroke vsa prestrašena odprla, je našla v njem vse tri — zadušene.

Pijanstvo med angleškimi ženami. K obilnim ločitvam zakonov na Angleškem zlasti pripomore pijanstvo med tamošnjimi ženami. Izvedenci izjavljajo, da so ženski živci občutnejši kakor moški in zato deluje nanje tudi alkohol v dosti večji meri. S tem se takoj omaja samozavest in značaj, žene postanejo nezanesljive in lažnjive. Tako pride v zakonih potem do ločitve.

Velika zapuščina. John Crowbe, ki je umrl nedavno v Londonu, je zapustil veslejskim metodistom za razširjenje zmernosti šest milijonov kron. V oporoki stoji, da se mora postaviti tri učitelje, ki bodo hodili po vsi deželi in nagovarjali ljudi k zmernosti. Prvi bo imel letno 18.000 kron, a druga dva po 12.000 K plače. 12.000 kron je odmenjenih letno za to, da se preprečijo dovoljenja za prodajanje pi-jaja po gledališčih in sličnih krajih. 24.000 K letno dobe tisti veslejski bogoslovci, ki se alkoholnih pijač vzdreže. V iste namene je določenih drugih 12.000 kron za veslejske deklishe zavode. Drugi dohodki naj se porabijo za propogando po listih itd.

Zaročenec med levji. V indskem mestu Yapulpuri je bil že dolgo zaročen vojak-topničar Tommy, a ni mogel poročiti svoje neveste, ker je bil prečeven. V tistem času je prišel cirkus, ki je imel v svoji posesti veliko število levov. Gospodar cirkusa je razpisal 700 mark nagrade tistemu, ki bi šel med te leve v kletko in odplesal tam Cake-Walk. To je bila seveda predvsem reklama in dolgo se ni nihče oglašil. Naposled pa se je odločil zato za svatbo navdušeni Tommy. Šel je med leve, odplesal sredi njih Cake-Walk, ne meneč se za rjovenje, dobil 700 mark in poročil nevesto.

Kako se dobe zastoj črevilj? V Parizu so zaprli ravnatelja neke potujoče igralske družbe zato, ker si je na poseben način prisvojil nove črevlje. V nekem kraju, kjer je prirejal predstave, mu je šla trda za denar, a je poleg tega vse eno potreboval novih črevljev. Naročil jih je pri dveh črevljarjih in rekel prvemu, ko je prinesel nove črevlje, da ga desni črevelj tiščiči. Črevljar je vzel črevelj in odšel z njim, da bi napako popravil in se potem vrnil po denar. Dregi črevljar je zvedel, da je levji črevelj pretesen, in tudi on je storil tako, kakor prvi. Ko sta drugi dan iskala črevljarja ravnatelja, ga ni bilo že več v tistem kraju. Odšel je z neenakim parom črevljev.

Za botre pri krstu sina nemškega prestolonaslednika dne 29. avgusta so povabljeni poleg pruskih knezov sledeči vladarji: avstrijski, italijanski, ruski, angleški in norveški, nadalje ruski veliki knez Mihael Nikolajevič, grška kraljica, velika kneginja meklenburg-šve-

rinska Anastazija, velika vojvodinja badenska, danska prestolonaslednica, bavarska princezinja Ruprecht, bavarska vojvodinja Karl Teodor in šaumburg-lippeška princesinja Adolf.

O neznosni vročini poročajo iz Newyorka. Skoro nihče ne more vsled neznosne vročine delati. V enem dnevu je usmrtila solnčarica 12 oseb, 14 pa jih leži vsled nje v bolnicah. Delavce tako omami vročina, da obleže docela opešani na mestu in se ne morejo umakniti v senco. Zene in otroci preživijo doma vse dni v kopalnih oblekah. Revnejši otroci hodijo v samih srajcah okrog in se postavljajo pred brizgalnice, ki škrope ceste, da se tako malo ohladi. Zlasti hudo je za potnike, ki se pripeljejo tja na ladajah v drugem in tretjem razredu in ne smejo takoj iz njih. Te morajo stražiti policaji, sicer bi vsled neznosne vročine poskakali v morje.

Kontrolne shode namerava popolnoma odpraviti vojno ministrstvo.

Električno železnico med Novim Yorkom in Chicago nameravajo v kratkem zgraditi. Stala bo 30 milijonov funtov šterlingov.

Zlato mašo je imel na Veliki Šmaren solnografski kardinal nadškof dr. Katschthaler.

Čin blaznega častniškega namestnika. Pri vajah v Szarvasu je zblaznel častniški namestnik Weber. S sabljo je planil na vojake. Dva je pretepel do krvi. Oddali so ga v blazniški oddelek szarvaske vojaške bolnišnice.

Nesreča z avtomobilom. Na cesti Pariz-Cherbourg je zadel avtomobil egipčanskega 38letnega princa Ibrahima Mohaméda z lokomotivo. Avtomobil je razbit. Princ in šofer sta nevarno ranjena.

Samega sebe je kaznoval morilec Chrzeszeg pruskega orožniškega stražmojstra Rotterja. Našli so ga mrtvega v gozdu pri Moravski Ostravi. Izvršil je samoumor.

Kitajski morski roparji so 15. t. m. preoblečeni v potnike oplenili angleški parnik »Kwanping«. Roparji so ušli v dveh čolnih. Uropali so 6000 taelov in ranili 20 oseb.

Turški sultan ima menda raka v želodcu.

Nižjim uradnikom na državnih železnicah so izboljšali plače. Ta korak pozdravljamo, ker upamo, da jih zvišajo tudi uslužbencem in delavcem.

Stavke. V Bilbao in Francoskem je pričelo stavkati 12.000 rudarjev. Seveda so v skrbi za delavstvo takoj poslali na kraj stavke vojaštvo.

Turška tobačna režiija je imela letos meseca julija 21.200.000 pijastrov dohodkov.

Nad dva milijona škode je napravil požar londonske papirnice v Rochesterju. Zgorelo je poleg papirnice tudi 11 hiš. Brez dela je 500 delavcev.

Hčerko umorila je v Londonu neka iz Weymoutha došla Devonshire. Po hčerkinu smrti je usmrtila tudi sama sebe. Morilka in samomorilka je hči nekega indijskega vladnega uradnika.

V enoletno ječo in 25 udarcev so obsodili v Durbanu zamorskega poganskega svečenika. Javno je molil, naj podeli bog za norcem moč, da kmalu preženo vse bele iz južne Afrike.

Brigadno kavalerijsko poveljništvo dobi Praga.

Postopač dedič. Iščejo postopača Löbela, ki je podedoval 200.000 mark, a ga ne morejo dobiti.

Na letovišču je zgorela 48letna Dunajčanka Marija Herbert, ko je hotela ob požaru rešiti kravo iz gorečega hleva.

Živi pokopani so bili dne 18. t. m. že 7 dni trije delavci v Bruselju, ki so kopali vodnjak. Žive še, kar sklepajo iz znamenj.

Ustanovni shod »Društva komunalnih policijskih uslužbencev« se je vršil 9. t. m. v St. Hipolitu. Navzočih je bilo 60 zastopnikov. Namen nove zveze je, da zastopa stanovske koristi občinskih policistov in da dela na enoten razvoj komunalne policije. Predposvetovanj se je udeležilo 8 deželnih zvez s 1288 člani. Prihodnji shod se vrši v Solnogradu.

Moža sežgala. Iz Mikolcza poročajo: V Nyires-Puszti je polila kmetica Lenard posteljo in moža, ki je na njej spal, s petrolejem, nakar je zažgala in zbežala. Pričelo se je kaditi, in ljudje, ki so prišli na mesto, so našli v sobi še obžgane ostanke moževega trupla. Žena je izjavila, da je storila tako zato, ker je mož zelo sirovo z njo postopal.

Obiteljska nesreča. Iz Stolnega Belega Grada javljajo: V Hildegkutu je snažil posestnik Janez Bajor svojo puško, ki se je pri tem po nesreči sprožila. Strel je zadel poleg stoječo 17letno hči Liono, ki je padla takoj mrtva po tleh. Očeta je to tako presenetilo, da je napolnil naglo puško na novo in se ustrelil v glavo. Ko je priletela v hišo mati in videla moža in hčer mrtva na tleh, jo je zadel mrtvoud in leži zdaj težko bolna v postelji.

Pred prvim je! Berolinski listi pripovedujejo, da je koncem julija pričakovala prestolonaslednika pred prestolonaslednikovim gradom čisto cela kopa otrok, misleč, da jim da slaščic, kakor se to pogosto zgodi. Prestolonaslednik je prišel, a slaščic ni bilo na razpolago. Nato se je nakrat oglašil neki deček: »Pred prvim je!« Prestolonaslednik se je veselo smejal in vse otroke bogato odaroval.

Pasje meso jedo v zadnjem času poleg Italijanov (ti sploh niso izbirčni in se poslužujejo tudi mačk in kač) tudi Nemci. V ta namen imajo že polno posebnih mesnic, kjer se prodaja izključno pasje meso. V ta namen je bilo pregledanih letos za klanje namenjenih psov vsega skupaj 1762, a konj 44.659. Torej imajo za pse že tudi precejšen okus. Konjsko meso se je začelo dražiti, zato so pričeli s pasjim. Kadar se podražijo pasje, pridejo na vrsto mačke. Gorje jim!

Zivljenje Pija X. Pod tem naslovom izide skoro v New Yorku knjiga, ki jo je napisal msgr. Schmutz-Dimier, škof v Massachusettsu. Trdijo, da je pri tem delu sodeloval tudi papež sam. Dimier je odpotoval te dni iz Rima v New York, kjer pojde delo v tisk. Izšlo bo ilustrovano.

Dedič se iščejo za 60 milijonov kron. V Peterburgu je umrl generalni ameriški konzul Jurij Pomuž, ki je rodom Mažar. L. 1848 je stal v vrsti revolucionarjev in ko so bili ti zmagani, je odpotoval v Ameriko. Z denarjem upravljajo zdaj oblasti v Washingtonu. Dozdaj se je oglasilo 11 dedičev.

Čigavo je truplo? Leta 1903 so našli zelo razmesarjeno žensko truplo blizu Szegedina. Ker ni bilo mogoče trupla spoznati in je bila isti čas izginila iz Szegedina Ana Berkenjci, so odredili, da je ta ubita. No, zdaj se je Ana vrnila na začudenje vseh. A nič manj ni bila začudena sama, ko so ji pripovedovali nenaavadno povest. Zdaj zopet ne vedo, čigavo je bilo truplo?

Zvest pes. Nekí slikar v Parizu je pozval svojega prijatelja v svoj atelje, kjer sta se za kratek čas dvobojevala. Imel pa je zelo zvestega psa, ki se je med sabljanjem zbudil in napadel slikarjevega prijatelja, meneč, da je ta napadel gospodarja. Pregriznil mu je vrat, da je ta vsled rane kmalu umrl. Slikar je nato ustrelil psa, ki mu je umoril dragega prijatelja.

Deklico odvedli. V Grosslichtefeldu pri Berolinu se je dogodil slučaj, ki vzbuja splošno

pozornost. Tam se nahaja dekliška sirotišnica po imenu »Marianum«, odkoder so peljali neko jutro nedavno tega deklice v bližnjo cerkev k maši. Nenadoma je priropotal mimo avtomobil, se mahoma ustavil in iz njega je skočil neznan mož, pograbil 15letno deklico Scher, skočil z njo v voz, in avtomobil je zopet po bliskovito izgubil. A po nesreči je padel eden od moških iz avtomobila, predno je ta odpeljal. Ljudje so dotičnika takoj obkolili in policija ga je nato odvedla na magistrat. Tujec je bila mati 15letne deklice Scher. Hotela je hčerko na skrivaj odvesti na vsak način in imela za vsak slučaj pri sebi dolg nož. Mater so za enkrat zapustili, a vso zadevo bo še obravnavala sodnija.

Panamski prekop upajo končati zadnji čas v osmih letih. Potrebujemo 20.—25.000. delavcev, ki jih iščejo na severnem Španskem, na Kanarskih otokih in na Kubi. Dohaja tudi veliko zamorcev in mulatov iz Costa Rice in Zahodnje Indije. Za dela od aprila 1906 do aprila 1907 je določil kongres 26,380.000 dolarjev.

Nov vojni zrakoplov, ki se da voditi, je iznašel bavarski major pl. Parseval. Vsi poizkusi, ki so se vršili z njim so se dobro obnesli. Zrakoplova ne ovira niti veter, ki ima 10 metrov hitrosti v eni sekundi. Breme, ki ga lahko nosi, tehta do 3000 kg. Zrakoplov se bo dal rabiti zelo uspešno v vojaške svrhe. Z njega se bo lahko tudi streljalo. Sam se bo lahko umaknil strelom s tem, da se dvigne primerno visoko v zrak. Tako se bo skoro uresničila vojska v zraku.

Vojaške pregledne (kontrolne shode) je odpovedalo letos vojno ministerstvo. Glavni raport neaktivnih gažistov (častnikov) se vrši kakor običajno tudi letos 4. novembra.

V osemletno ječo so obsodili v Temešvaru občinskega čuvaja Vido, ki je do smrti mučil tatvine sumljivega kmeta Vezoka in na to skrivaj z dvema orožnikoma pokopal njegovo truplo.

Zvišanje poštnih pristojbin. Trgovsko ministrstvo ni onustilo svojega načrta, da zviša poštnine, brzotjavne in telefonske pristojbine. Jeseni zasliši ministrstvo še prizadete kroge, nakar namerava povišati pristojbine.

Narodno gospodarstvo

Zadružništvo na Moravskem. Leta 1895. se je na Moravskem ustanovila prva rajfajznovka. Koncem l. 1904 pa je bilo že samo čeških rajfajznovk 336, ki so imele svojo »Zvezo« v Brnu. Članov so imele okoli 42 tisoč, vlog nad 22 milijonov, posojil 200 milijonov, čistega dobička 132 tisoč kron. — Osrednja zveza posreduje nakup gospodarskih potrebščin in je l. 1904 kupila svojim članom 134 vagonov umetnih gnojil, 540 vagonov oglja, semena itd. Za blago je izdala 244 tisoč kron. Obrestna mera pri hranilnih vlogah je bila od 3½ do 5%, pri posojilih pa od 4½ do 6%. — Nemških rajfajznovk je pa bilo na Moravskem lansko leto 244, ki imajo tudi svojo »Zvezo«.

Lep napredek zadružništva kaže centralna zadruga bavarskih kmečkih društev. Svoj sedež ima sedaj v Ansbachu, a z novim letom se preseli v Regensburg, kjer si sezida velik lasten dom. Pred 7 leti ni imelo društvo še nič svojega imetja, danes pa ima lastnega premoženja nad 480 tisoč kron in s tem denarjem si zgradi svoj Zadrugi dom. V tem posloplju bodo redni poučni kurzi za kmečke sinove. Pouk, stanovanje in zajutrek dobe obiskovalci kurzov brezplačno.

Pouk bo trajal vsako leto 4 mesece, od 1. novembra do konca februarja. Namenjen je kmečkim sinovom, ki so doslužili pri vojaki. Poučevalo bo 6 učiteljev in sicer o domačem kmetijskem in zadrugnem knjigovodstvu o kmetijski trgovini, najpotrebnejše stvari iz pravoznanstva, zavarovanja, o poljedelskih strojih, domovinskih, občinskih postavah, skrbi za uboge in bolnike, občinskih poslih in občinskem uradovanju. Poleg tega se bo ponavljal pouk o kmetijstvu. Poleg zimskih poučnih kurzov, bodo tudi krajši kurzi, ki bodo trajali po 3 tedne in sicer spomladi in jeseni.

Zadružništvo je na Nemškem silno razširjeno. Tako imajo tudi zadruga za prodajo jagod. V Kalterherbergu na Eiffelu obstoji taka zadruga že 16 let, ki je v gospodarskem oziru ubožnim rodbinam veliko koristila. Zadnje leto je prejela neka uboga žena za jagode in malinje 254 kron, neka druga družina pa 296 kron. Pač lep zaslužek »za reveže«! Zadruga jej skupila tek. leto za jagode 6000 K in od kar obstoji zadruga za 90 tisoč kron.

Kmetijsko visoko šolo odpro letos meseca novembra na 27 krajih v Šlezvig-Holštajnu. Pouk traja 5 mesecev in se bo poučevalo o kmetijstvu, zakonih; dalje zgodovino, naravoslovje, knjigovodstvo, nemščina, računstvo, petje, telovadba. Vsprejemajo se učenci, ki so dovršili 18. leto. Stroški za pouk, stanovanje in hrano znašajo za ta čas 180 kron.

K dolenjским novicam.

Tretji občni zbor v Metliki Angelj sko nedeljo, 2. septembra. G. Vukšinič vidoč, da med kmečkim ljudstvom v metliški fari nič ne opravi, je iskal podpisov za sebe po sosednjih farah. Nekateri, ki ga ne poznajo, so se mu res podpisali, zdaj se pa, o stvari bolje podučeni, kesajo. Stvar se lahko s tem popravi, da se pooblastilo ali prekliče ali da se dotični, kar je najbolje, osebno udeleži volitve. Odhod k volitvi od Treh far takoj po rani maši. Volilni listki so tiskani in se poznajo po tem, da je župan Matjašič, kot načelnik, na prvem mestu.

Za smeh in kratek čas.

Bogatlin je obesil na svojo palačo napis: »Kdor nima nobene želje, dobi to palačo.« — Kmalu se oglasi nekdo in pravi, da on si ne želi ničesar, naj mu da torej palačo. — »Le pojdi«, reče mu bogatin, »če ne bi imel res nobene želje, bi si tudi moje palače ne želel.« Zdravnik: »Ali je bolnik jedel meso?« — »Da.« — »Ali morda s solato?« — »Ne, z vilicami.«

Gostilničar: »Škoda, cel liter vina ste prevrnili.« — Gost: »Le potolažite se, vino je bilo tako slabo, da se je samo zvrnilo.«

Neki žid je bil obsojen na dve leti ječe, seveda, kot je mislil sam, po nedolžnem. Prisedši iz sodne dvorane je videl na hodniku kip boginje pravičnosti. Sunil ga je krepko z nogo in dejal: »Zakaj pa stojiš tu zunaj, zakaj ne greš rajši v dvorano.«

»Tukaj ti vrnem deset goldinarjev, ki si mi jih lansko leto posodil.« — »Na to sem pa že čisto pozabil.« — »O zakaj mi nisi tega prej povedal!«

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“
izide dné 6. septembra 1906.

Loterijske srodke.

Osna,	28 avgusta	67	61	29	80	73
Gradec,	28. avgusta	61	3	77	40	27
Trst,	18. avgusta	47	66	50	7	27
Linc,	18. avgusta	10	47	86	59	6

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega pridelovanja okusna, zdrava in v prospeh in počeni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Podarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le lavrino zavojc z varstveno znamko župnik Kneipp.

Vsem, ki se čutiljo utrujene in bedne,

ali so nervozni in brez energije, da „Sanatogen“ nov življenski pogum in novo moč. Sijajno potrdilo nad 3000 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franco in zastoj Bauer & Co., Berlin S. W. 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I.

1686 5 5

Učenca sprejme v trgovino s špeci-rijskim blagom **Ferdinand Hlebš** trgovec, Kranj.

1921 2-1

1926 3-1 **Učenca**

za mizarški obrt sprejme v poduk **Andrej Kregar** mizar, Vižmarje št. 59, St. Vid pri Ljubljani.

Krajše povesti.

- Baanigoj, Zaroča o polnoči. K —40.
 Bedenek, Solnce in senca. Povest. K —40.
 Brezovnik, Šaljivi Slovence. Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov. K 170.
 Cegnar, Babica. 2 sešitka K 130.
 Cigler, Sreča v nesreči. K —74.
 Cigler, Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov, francoskih vojakov K —70.
 Cigler, Kortonica koroška deklica K —70.
 Hoffman, Bog pomaga. Povest, karton K —90.
 Hoffman, Peter Prostak. Povest, kart. K —90.
 Hoffman, Kar Bog stori, vas prav stori. Povest, karton K —90.
 Hoffman, Kako vzgaja usoda. Povest K —90.
 Hoffman, Čas je zlato ali od ubožstva do bogastva. Povest. K —82.
 Keller, Prst božji ali izgled božjih kazni, oziroma slučajji, ki niso slučajji. 2 zvez. K —90.
 Koder, V gorskem zakotju. Povest. K —40.
 Kosl. Sto narodnih legend. Slovenski mladini in preprostemu ljudstvu v pouk in zabavo. Trdo vezano K 130.
 Lesar, Perpetua ali afrikanški mučenci. K 130, trdo vezano K 160.
 Parapat, Robinzon starš. Njegove vožnje in čudovite dogodbe. K 130, trdo vezano K 150.
 Mayr, Mučenci. Starokrščanska povest K 105.
 Sienkiewicz-Miklavc, s krumhom. Povest. K 40.
 Tomšič, Peter Rokodelič. K —50.
 Trošt, Pri stricu. Povest. K —95.
 Trstenjak, V delu je rešitev. Poučna povest K —70.
 Vonomir-Križan, Svitoslav. Povest. K —40.
 Zakrajšek, Ogljenica ali hudobija in nedolžnost. Povest K —70.
 Zupančič, Fabijola ali cerkev v katakombah. Po kardinalu M. Wiesešanu. K 130, vezano K 150.

Razne povesti.

- Vsak sešitek po 45 vinarjev: Črni bratje. — S prestola na morišče. — Leban, 100 beril za otroke. — Feldmaršal grof Radecki. — Mirko Poštenjakovič. — Venček pravljice in pripovedk. — Pri Vrbovcem Oroglj. — Lažnjivi Kljukec. — Močni baron Ravbar. — Izdajalca domovine. — Tjun-Ling, kitajski mornar; razbojnik. — Najdenček. — Maksimilijan I. cesar mehikanski. — Vstajenje. — Knez Črni Jurij. — Repoštev. — Pod turškimi jarmom. — Hildegarda. — Nasilnikova hči. — Nikola Zrinjski. — Hirlanda. — Kako je izgubil gozdu. — Jama nad Dobrušo. — Doma in na tujem. — Potovanje v Lilliput. — Hubad pripovedke I. — Hubad pripovedke II. — Narodne pripovedke za mladino II. — Car in tesar.
 Vsak sešitek po 37 vinarjev: Božični darovi. — Erasm predjamski — 60 malih povestij. — Sveta grofinja Genovefa
 Vsak sešitek po 53 vinarjev: Spominski listi iz avstrijske zgodovine. — Šaljivi Jaka I. — Šaljivi Jaka II. — Izanama, mala japanka. — Kristof Kolumb. — Darinka mala Črnogorka Sita, mala Hindostanka — Narodne pripovedke za mladino I

Za poštnino ni treba denarja posebej prilagati, ker je ista že pri vsaki knjigi uračunjena; pri večjih naročilih povzerno poštnino, tem, da dodamo kako primerno brošurico ali knjigo brezplačno. — Kdor torej želi naročiti eno ali več teh knjig naj pošlje denar po nakaznici na naslov: „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani, in zašle na odrezek (kupon) katere knjige bi rad naročil. Če pa kdo ni varen pošiljati denar po nakaznici, naj nam naznani naslove dotičnih knjig na dopisnici ali v pismu, nakar mu pošljemo vže izpolnjeno poiznitico, katero mora potem oddati z denarjem vred pri poštnem uradu. Takoj po prejemu denarja dopošljemo zaželjene knjige

Zgodovinske povesti in pripovedne zbirke.

- Andrejškov Jože — Pripovedni spisi —
 I. Črtice iz življenja na kmetih K —40.
 II. Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polja. — Gregelj Koščena. K —40.
 III. Amerika, ali povsod dobro — doma najboljše. K —40.
 IV. Popotni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Dambaški zvon. K —40.
 V. Žalost in veselje. K 105.
 VI. Nekaj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. K —40.
 VII. Božja kazni. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. K —40.
 VIII. Emanek, lovčev sin. — Berač. K —40.
 Benédek, Od pluga do krone. Zgodovinski roman iz minulega stoletja. K 220, vezano K 310.
 Dimnik, Avstrijski junaki. S 17 podobami. K 160.
 Kočvar, Milnarjev Janez slovenski junak ali uplemenitba Teharčanov. K —90.
 Kržič, Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva. I. do III. del po K —70.
 Kržič, Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino. Letnik 1894 do 1902, vezan po K 330.
 Kržič, Vrtec, letnik 1903 K 370.
 „Angelček“ 1904 do 1905 po K 430.
 „Angelček“ otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Letnik I. do X. po 95 vin.
 Kržič, Angelček. Letnik XI. do XIII. po K 115.
 Majar, Odkritje Amerike. Poučno zabavna knjiga v treh delih, o Kolumbu, Kortesu in Pizaru, Trdo vezano K 220.

Mladinska knjižnica. Povesti:

- I. Brinar, Medvedji lov — Čukova gostija. Trdo vezano K —90.
 II. Trošt, Na rakovo nogo. Trdo vezano K —90.
 Šmida Kristofa — spisi.
 I. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobček. Posl. P. Hugolin Sattner. (Drugi natis.) Mehko vezan 70, trdo 90 vin.
 II. Jozafat, kraljevi sin Indije. Posl. P. Flor. Hrovat. (Drugi natis.) Mehko vezan 70, trdo 90 vin.
 III. Pridni Janezek in hudobni Mihec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 90 vin., trdo K 110.
 IV. Kanarček, Kresnica, Kapelica v gozdu. Posl. P. Hug. Sattner. Mehko vezan 50, trdo 70 vin.
 V. Slavček. — Nema deklica. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 50, trdo 70 vin.
 VI. Ferdinand Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70 v., trdo 90 v.
 VII. Jagnje — Starček z gore. P. Fl. Hrovat. Mehko vezan 80 trdo 1 K.
 VIII. Pirihi. — Ivan, turški suženj. — Krščanska obitelj (družina) Poslov P. Fl. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 vin.

- IX. Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.
 X. Ludovik, mladi izseljenec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.
 XI. Najboljša dedščina. — Leseni križ. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 50, trdo 70 vin.
 XII. Roza Jelodvorska. — Izdalo Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani. Mehko vezan 70, trdo 90 vin.
 XIII. Sveti večer. Posl. Fr. Salezij. Mehko vezan 70 vin., trdo 90 vin.
 XIV. Povodenj. — Kartuzijanski samostan. — Posl. Fr. Salezij Broš. 70 vin., vez. 90 v.
 XV. Pavlina. Poslovenil Fran Salezij. Mehko vezan 70 v., trdo 90 vin.

Spillmannove povesti:

- I. zvezek: Ljubite svoje sovražnike. Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji K —45, vezano K —65.
 II. Maron, Krščanski deček z Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. K —45, vez. K —65.
 III. Marijina otroka. Povest iz kavkaških gora. K —45, vezano K —65.
 IV. Praški judek Povest K —45, vezano K —65.
 V. zvezek: Ujetnik morskoga roparja. Povest. 40 vin., trdo vez. 60 v., po pošti 5 v. več.
 VI. zvezek: Arumugam, sin indijskega kneza. Povest. 40 vin., trdo vez. 60 vin., po pošti 5 v. več.
 VII. zvezek: Sultanovi sužnji. Carigradska povest. Cena 60 vin., karton 80 vin., po pošti 10 v. več.
 Spillmann, Žrtev spovedne molčečnosti. Povest po resnični dogodbi K 210.
 Stowe-Malavašič, Strije Tomova kočja ali življenje zamorcev v robnih državah svobodne severne Amerike Kart K 150
 Šteknik, Kristof Kolumb ali odkritje Amerike. Zgodovinski roman. K —90.

Igrokazi.

- Zbirka ljudskih iger. Vsak snopič K —90.
 I. snopič (2 napisi) Vsebinska: 1. Pravica se je izkazala Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge 2. Zamujeni vlak. Šaloigra v petih prizorih Samo moške uloge. 3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebinska: 1. Večežvalka Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herold Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge 3. Župan Sardamski. Veselotigra v treh dejanjih Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veselotigra v dveh dejanjih Samo ženske uloge. III. snopič Vsebinska: 1. Milni pod zemljo igra v petih dejanjih. Samo moške uloge 2. Sanje igra s petjem v petih dejanjih Samo moške uloge 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo enske uloge. — IV. snopič. Vsebinska: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Štško Tiček Veselotigra v dveh dejanjih Samo moške uloge 2. Vaški skupuh Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge 3. Novi zvon na Krtini Igrokaz v dveh dejanjih Samo moške uloge. 4. Zakletna soba v gostilni „pri zlati goski“ Predpusna burka v 1 dejanju Samo ženske uloge

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

2 mizarska pomočnika

sprejme takoj **Ign. Vehar**, mizarski mojster, Ljubljana, Gradaške ulice št. 12. — Hrana in stanovanje lahko pri mojstru. 1914 1

Lepo posestvo

obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, gozda, njiv in travnikov za 6 glav živine, tričetr ure oddaljeno od Št. Ruperta na Dolen. se prodaja pod ugodnimi pogoji. Cena po dogovoru z lastnikom Jan. Branisel, Ravne, p. Št. Rupert. 1870 2 - 1

Postavno varovano. Vasko ponarejanje in poseliskovanje kaznilo.

Edino pristen je **Thierryjev** 2630 D balzam 52-35

le z zeleno znamko „redovnica“.

Maroslavno neprekožno

proti slabemu prebavljanju, krčem v ledcu, koliki, kataru, pramim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent zamaškom K 5 — franko.

Thierryjevo certifikatno : o, povečano znano kot non plus ultra

proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Slatini.

zrebrar s tisoči originalnih zdravilnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah

Zaupanja vredni zastopniki

se sprejmo v vseh krajih, ki bi lahko sprejemali zavarovanja za nižje avstr. deželno za zavarovalnico za življenje in rente na Dunaju I. Löwelstrasse 16, ki jo je ustanovil visoki nižj. avstrijski deželni zbor. 1801 3-3

Ako se pokaže posebna sposobnost se more dotičnik nastaviti kot potovalni uradnik ali glavni zastopnik. Pisma naj se naslavljaajo na vodstvo zavoda.

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz

Ljubljane v Ameriko.

in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „Cunard Line“ to je gotovo in se ne da vsiliti. Veliki moderno opremljeni snajni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje oblastveno poštenski zastopnik **Androj Odlaček**, dostuženi uradnik državnih železnic in bilni posestnik v Ljubljani. Slomškova ulica št. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj to pismeno povpraša ali pa pride osebno v pisarno. Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in tudi na druge silne načine nihče ni vabi. 2004 D 23

Z malo kapitala

se more zagotoviti dobra eksistenca z ustanov žganjarske manipulacije v mal. obsegu, event. z mal. kotlom v svrhu destil. žganja in likerjev. special. Navodila pod šifro „Lukrativ št. 127“ na Ann. Exp. Eduard Braun, Dunaj, I., Rotenturmstrasse 9. 1895 5-1

Klauertjev

„Triglav“

je najboljši sdrav izmed vseh likertjev.

Pravi in pristni Triglav izdeluje edinole

J. KLAUER, Ljubljana.

Zaloga bališč za neveste.

Priporočljiva trgovina!

Najbolje in najceneje se kupi blago v veliki izbiri za ženske in moške obleke pri občeznani domači trgovini

Češnik & Milavec

(pri Češniku)

Lingarjeve ul. Ljubljana Špitalske ul.

Velika zaloga najnovejšega sukna, šofa, kamgrna, hlačvine za moške obleke, za ženske obleke najnovejše modno, volнено blago v vseh barvah, perilni kambrik, saten, kotenina, pisana in bela, platno in mnogo drugega. 813 26-15

Zaloga bališč za neveste.

Trgovina z oblačilnim blagom!

Marija Rovšek

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 35 nasproti „Tišlerjeve gostilne“. Največja zaloga izgotovljenih oblek, zimskih sukenj in havelokov domačega izdelka. — Velika izber klobukov, kovčegov, dežnikov, čevljev, perila in raznega drugega blaga. — Ker dobivam blago naravnost iz tovarn, mi je mogoče postreči z najboljšim in svežim blagom po najnižjih cenah. Priporočam se prav toplotno preč. duhovščini, p. n. občinstvu iz mesta in dežele, posebno vsem potnikom, ki odhajate v Ameriko ali prihajate nazaj. — Predno si nakupite obleko, ogledite si mojo zalogo in prepričali se bode, da prodajam najboljše blago po zelo nizkih cenah, brez konkurence. Z veseloštopovanjem 1907 1

Marija Rovšek, trgovka Kolodvorske ul. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se pripravljajo prečistiti duhovščini in p. n. slavni občinstvu za napravo cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali slikane na steklo, stavbenih del, naprave okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostin in zasebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. Narisani ceniki in proračuni na zahtevo zastoj, imoga spričevanja za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1804 52-2

Velik postranski zaslueek si morejo prislužiti gospodje vseh stanov s prodajo prijetnega in dobro idočega predmeta brez stroškov in rizika. Vse podrobnosti zastoj in franko. Ponudbe v nemščini pod šifro: „F. B. 1922“ na Haasenstein & Vogler, A. G. München. 1807 8

Potniki v Ameriko

kateri želijo hitro, sigurno, pošteno voziti, si kupijo svoje šifkarte le pri domači družbi

Austro-Amerikana

katera s svojimi najnovejšimi in najlepšimi električno razsvetljenimi parniki direktao iz Trsta po po mirni Adriji, mimo lepih dežel Italije, Španije itd. brez presedanja, do konca pota pod avstrijsko vlado zavaruje, svoje potnike spemlja in tudi 100 klg prtljage prosto dá. Obrniti se je treba le na domačega agenta 1697 D 5

Simon Kmetec v Ljubljani, Kolodvorske ul. 26.
Odhod parnikov vsak teden.

Služba organista in cerkvenika

se razpisuje na **Trsteniku**. Nastop takoj ali o sv. Mihaelu. Plača v denarju in stanovanje prosto. 1811 3-3
Župni urad v Trsteniku.

Cena Češke posteljni:

perje 4 kg novega skubljenega K 9-60, boljšega K 12-; beloga, lake mehkega, skubljenega K 18-; kron 24-; snežnobeloga, mehkega, skubljenega K 30-; kron 36-; Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povratni pošilni strošek

Benedikt Saehnel, Lehee 15
1682 n. Plzen na Češkem

Koverte s firmo in **trgovske račune** priporoča **Katoliška tiskarna**

Odlikovano. Ustanovlj. 1870.

Vse vrste **lovskega i. luksurozija** se kupi najbolje, najceneje pod 3 letnim jamstvom naravnost iz orožarne 1670 5

Anton Sodja
Borovlje na Koroškem. Bogato ilustrovani ceniki zastoj in franko. — Pošiljajte na ogled dovoljene.

Obrtna Akademija
Friedberg pri Frankobrodu ob M. Politehn. zavod za inženje in arhitekto 252 11-9

Vse vrste slame in sena stisnjene od vseh postaj se dobivajo po **Viljemu Löwbeer, Dunaj** II,3 Gredlerstrasse 10. 1903 1

Najboljši in najcenejši ameriškanski motor za bencin za kmetijo in obrt, od dve do pet konjskih moči. Jednostaven, zanesljiv, trpežen in popolnoma samodelujoč. Cena od K 1350 do K 3200. Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravi lahko sam 2616 D 26-18 preskrbi. — Dobivajo se najbolje pri **Karol Kauscheka nasl.**

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Tudi vsi poljedelski stroji kakor: mlatilnice, slamozevnice, vrtila, čistilnice, mlini za sadje in grozdje, preše itd. Traverze, cement. šterla, okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpolago.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traje dni 6 dni izvirna prilika za potovanje in ostane z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnikih

"Amerika" 24.000 ton
"Kaiserin Augusta-Victoria" 25.000 ton

Kajkor do oddaj veliki parnikih z 8-12.000 tonami foraj še enkrat večji

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
 Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, sredo in četrtek v tednu.

Največja zaloga železnine, traverz, železniških šin, cementsa, štorij za strope, strešne pločevine in lepenke, slamoreznic, mlatilnic, gepelnov, čistilnic, preš za grozdje in sadje, plugov in bran

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 1.
 (zraven "Figabirta" in na **Valvazorjevem trgu 6, naspr. Križanske cerkve.**

Ondi se dobijo železni nagrobni križi, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnice, kotli za klafo in žganje, štedilniki in peči, kuhinjska oprava, železne ročno-povlečene grablje, ose, potrebščine za mlekarne, ter razno orodje za kovače, ključavničarje, kleparje, zidarje, tesarje in mizarje. Točne postrežbe in zmernih cen zagotavlja 1886 19-1

Fr. Stupica, trgovec.

Preč. cerkvenim predstojništvom!

Priporočamo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne **mozaične plošče** iz **cementa** v raznih barvah (do 8) in okusnih vzorcih po K 3-6 loco Ljubljana za 1 m². Imam tudi eleganten trotoar za pred in okoli hiše in cerkv. — Krasni so pokopališki križi iz mitiranega marmorja.

Slav. cestnim odborom in podjetnikom priporočamo zalogo cementnih cevi (6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 cm notr. svetlobe) po jako ugodnih cenah, milijne kamne, raznovrstne stopnjice, podboje, (bangerje), oklepe za okna itd.

Gg. kmetovalcem nudimo poleg imenovanega strošno cementno opeko, korita za prašiče (od 6 K naprej), grobne okvirje in spomenike iz cem. marmorja, 6 centimeterske cevi (1 m po K 1'20) za napeljavo vode mesto drugih železnih in lesenih cevi pri vodovodih, podstavke za pred vodnjake in drugo cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pešati, pošta Dol (Lusttal).
 Ceniki in vzorci v naravi na zahtevo.

Kratko a dobro. Za polovico

cene po ceniku, tudi ako se vzame posamič, dobavimo vam vse. Tako stanejo **kolesa gl. 40**. Od gl. 47 — dalje popolno carine prosto od avstrijske razpošiljalnice. Freilauf gl. 2 — več. **Multiplex kolesa** 6 letno pismeno jamstvo. Kolesni krov gl. 2'40, 2'60, 2'80. Zračne cevi gl. 1'50, 1'70, 2'10, pism. jamstvo. Sedlo 1 gid. vožna sesalka 50 kr., držala, osi itd., primerne za vsak sistem, čudovito ceno Krasni cenik zastoj in poštnine prosto. Iščejo se zastopniki tudi za samo priložnostno prodajo. Postranski zaslužek. **Multiplex-Fahrrad-Industrie Berlin 41, Gitschinerstr. 15. 1229 13**

L. Luser-jev oblič za turiste

najboljše in najgotovješe sredstvo proti kurjim očesom, trdi koži itd. 825 Glavna zaloga: L. Schwenk-a lekarna, Dunaj-Meidling

Zahte-**Luser-jev** oblič za turiste vajte K 1'20

Dobiva se v vseh lekarnah. 20-18

Dva šivalna stroja

eden se goni z roko, drugi z ного, oba v dobrem stanju, se prodasta po nizki ceni.

Jan. Branisel, Ravne,
 p. Št. Rupert, Dolenjsko. 1871 2-1

Učenca v trgovino z mešanim blagom, kateri je zmožen tudi nemškega jezika, dobrih, poštenih starišev, sprejme **Franz Pleterski, Novomesto.** 1848 6-

Štanje vlog 30. jun. 1906: Preje: **Gradišče 1**, sedaj: Denarni promet 30. jun. 1906: **Kongresni trg 2, 1.** **čez 12 milijonov kron.** **čez 27 milijonov kron.**

Lastna glavnicā K 252.865.93.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženi 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Štanje vlog 30. junija 1906: K 12,485.874-93. Denarni promet v letu 1905: 54,418.440'28.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštmohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1906. 2617 D 26-18

Dr. Ivan Susterič, predsednik. **Josip Šiška,** stolni kanonik, podpredsednik.

Odborniki:
Anton Belec, župan, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano, **Anton Kobi,** posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. **Karol Kauschegg,** veleposesnik v Ljubljani, **Matija Kolar,** župnik pri D. M. v Polju, **Ivan Kregar,** svet. trg. in obrtne zbornice v Ljubljani, **Francišek Leskovic,** zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, **Ivan Pollak,** tovarnar v Ljubljani, **Karol Pollak,** tovarnar in posestnik v Ljubljani, **Fran Povše,** vodja, dež. odbornik, drž. in dež. poslanec, graščak itd., **Greg. Silbar,** župnik na Rudniku.

H. Suttner Razpošiljanje švicarskih ur na vse kraje sveta!

Ljubljana, Mestni trg nasproti rotovža, prej v Kranju.

Naznanilo preselitve.

Uljudno naznanjam, da sem se preselil iz Kranja v glavno mesto Ljubljano in otvoril **2**

na Mestnem trgu, nasproti rotovža, veliko, na novo urejeno prodajalno

z največjo zalogo ur, zlatnine, srebrnine in briljantnega blaga. To-rej je priložnost cenjenim odjemalcem, da si osebno lahko izberejo blago, istotako vabim vsakogar, da si ogleda mojo prodajalno, v kateri se nabaja ne samo blago, katero je navedeno v cenilniku, ampak ogromna izbira vseh različnih modernih ur, kakor: **žepnih, salonskih in stenskih ter budilk, briljantov in srebrnine, po konkurenčnih cenah.** Ker vse blago nakupujem za gotovi denar in tudi prodajam blago za gotovi denar, zato mi je posebno še vsled ogromnega prometa mogoče, prodajati pristno in fino blago po prav nizkih cenah. — Zahvaljujem se cenjenim odjemalcem za dosedanje zaupanje in prosim taiste, naj blagovolijo tudi naprej ohraniti moji trgovini svojo naklonjenost.

Ceniki zastoj in poštnine prosto. Z velespoštovanjem **H. Suttner.**